

21997A1128(01)

28.11.1997.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 327/3

SPORAZUM O PARTNERSTVU I SURADNJI**o uspostavi partnerstva između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Ruske Federacije, s druge strane**

KRALJEVINA BELGIJA,

KRALJEVINA DANSKA,

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,

FRANCUSKA REPUBLIKA

IRSKA,

TALIJANSKA REPUBLIKA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

UJEDINJENA KRALJEVINA VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE,

ugovorne stranke Ugovora o osnivanju Europske zajednice, Ugovora o osnivanju Europske zajednice za ugljen i čelik i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju,

dalje u tekstu „države članice”, i

EUROPSKA ZAJEDNICA, EUROPSKA ZAJEDNICA ZA UGLJEN I ČELIK i EUROPSKA ZAJEDNICA ZA ATOMSKU ENERGIJU,

dalje u tekstu „Zajednica”,

s jedne strane, i

RUSKA FEDERACIJA,

dalje u tekstu „Rusija”,

s druge strane,

UZIMAJUĆI u obzir važnost povijesnih veza koje postoje između Zajednice, njezinih država članica i Rusije i vrijednosti koje su im zajedničke,

PREPOZNAJUĆI da Zajednica i Rusija žele ojačati te veze i uspostaviti partnerstvo i suradnju kojima bi se produbili i proširili njihovi prethodno uspostavljeni odnosi, posebno na temelju Sporazuma između Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju i Saveza Sovjetskih Socijalističkih Republika o trgovini i trgovinskoj i gospodarskoj suradnji potpisanog 18. prosinca 1989., dalje u tekstu „Sporazum iz 1989.”,

UZIMAJUĆI u obzir opredjeljenje Zajednice i njezinih država članica koje djeluju u okviru Europske unije na temelju Ugovora o Europskoj uniji od 7. veljače 1992. i Rusije za jačanjem političkih i gospodarskih sloboda koje predstavljaju temelj partnerstva,

UZIMAJUĆI u obzir opredjeljenje stranaka za promicanje međunarodnog mira i sigurnosti kao i za miroljubivo rješavanje sporova te za suradnju s tim ciljem u okviru Ujedinjenih naroda i Konferencije o europskoj sigurnosti i suradnji i drugih foruma,

UZIMAJUĆI u obzir čvrsto opredjeljenje Zajednice i njezinih država članica i Rusije za potpunu provedbu načela i odredaba sadržanih u Završnom aktu Konferencije o europskoj sigurnosti i suradnji (KESS), zaključnih dokumenata

Madridskog i Bečkog sastanka koji su uslijedili, Dokumenta Bonske konferencije o gospodarskoj suradnji KESS-a, Pariške povelje za novu Europu te Helsinškog dokumenta KESS-a iz 1992. „Izazovi promjene”,

POTVRĐUJUĆI privrženost Zajednice i njezinih država članica te Rusije ciljevima i načelima određenim u Europskoj energetske povelji od 17. prosinca 1991. i u Deklaraciji Konferencije u Luzernu iz travnja 1993.,

UVJERENE u iznimnu važnost vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, posebno prava manjina, uspostave višestranačkog sustava sa slobodnim i demokratskim izborima te gospodarske liberalizacije s ciljem uspostave tržišnoga gospodarstva,

VJERUJUĆI da potpuno provođenje partnerstva pretpostavlja nastavak i ostvarenje političkih i gospodarskih reformi u Rusiji,

ŽELEĆI potaknuti proces regionalne suradnje u područjima obuhvaćenim ovim Sporazumom između zemalja bivšega SSSR-a s ciljem promicanja blagostanja i stabilnosti regije,

ŽELEĆI uspostaviti i razviti redoviti politički dijalog o bilateralnim i međunarodnim pitanjima od zajedničkog interesa,

VODEĆI PRITOM RAČUNA o volji Zajednice da prema potrebi pruži tehničku pomoć u provedbi gospodarske reforme u Rusiji te u razvoju gospodarske suradnje,

IMAJUĆI na umu korist od Sporazuma u omogućavanju postupnog uzajamnog približavanja između Rusije i šireg područja suradnje u Europi i susjednim regijama te sve jače integracije Rusije u otvoreni sustav međunarodne trgovine,

UZIMAJUĆI u obzir opredjeljenje stranaka za liberalizaciju trgovine na temelju načela sadržanih u Općem sporazumu o carinama i trgovini, dalje u tekstu „GATT”, kako je izmijenjen Urugvajskom rundom pregovora o trgovini, te uzimajući u obzir osnivanje Svjetske trgovinske organizacije, dalje u tekstu „WTO”,

PREPOZNAJUĆI da Rusija više nije zemlja s državnom trgovinom, da je sada zemlja s gospodarstvom u tranziciji te da će suradnja između stranaka u oblicima određenim u ovom Sporazumu poticati daljnji napredak prema tržišnom gospodarstvu,

SVJESNE potrebe za poboljšanjem uvjeta koji utječu na poslovanje i ulaganje te uvjeta u područjima kao što su poslovni nastan trgovačkih društava, rad, pružanje usluga i kretanja kapitala,

UVJERENE da će se ovim Sporazumom stvoriti novo ozračje za gospodarske odnose između stranaka, a posebno za razvitak trgovine i ulaganja koji su ključni za restrukturiranje gospodarstva i tehnološku modernizaciju,

ŽELEĆI uspostaviti tijesnu suradnju u području zaštite okoliša uzimajući u obzir međusobnu ovisnost koja postoji između stranaka u tom području,

IMAJUĆI na umu namjeru stranaka za razvoj njihove suradnje u području svemira, s obzirom da se njihove aktivnosti na tom području upotpunjuju,

ŽELEĆI promicati kulturnu suradnju i poboljšati protok informacija,

SPORAZUMJELE SU SE:

Članak 1.

Ovim se uspostavlja partnerstvo između Zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Rusije, s druge strane. Ciljevi ovog Partnerstva su:

— pružiti prikladan okvir za politički dijalog između stranaka i time omogućiti razvoj njihovih bliskih odnosa u ovom području,

— promicati trgovinu i ulaganja i skladne gospodarske odnose između stranaka na temelju načela tržišnoga gospodarstva te na taj način promicati održivi razvoj stranaka,

— ojačati političke i gospodarske slobode,

- podupirati ruska nastojanja učvršćivanja svoje demokracije, razvoja svojega gospodarstva te dovršetka prijelaza u tržišno gospodarstvo,
- osigurati temelj za gospodarsku, društvenu, financijsku i kulturnu suradnju utemeljenu na načelima uzajamne koristi, uzajamne odgovornosti i uzajamne potpore,
- promicati aktivnosti od zajedničkog interesa,
- osigurati odgovarajući okvir za postupnu integraciju između Rusije i šireg područja suradnje u Europi,
- stvoriti potrebne uvjete za buduću uspostavu područja slobodne trgovine između Zajednice i Rusije koje bi u najvećoj mjeri obuhvaćalo svu trgovinu robom između njih, kao i uvjete za omogućavanje slobode poslovnog nastana, prekogranične trgovine uslugama i kretanja kapitala.

GLAVA I.

OPĆA NAČELA

Članak 2.

Poštovanje demokratskih načela i ljudskih prava, posebno kako je definirano u Helsinškom završnom aktu i Pariškoj povelji za novu Europu čini temelj unutarnje i vanjske politike stranaka te predstavlja ključni element partnerstva i ovog Sporazuma.

Članak 3.

Stranke se obvezuju, kako okolnosti dopuštaju, razmotriti razvoj relevantnih glava ovog Sporazuma, posebno glave III. i članka 53., s ciljem uspostave područja slobodne trgovine među njima. Vijeće za suradnju može davati strankama preporuke o takvom razvoju. Takav razvoj stupa na snagu samo na temelju sporazuma između stranaka u skladu s njihovim odgovarajućim postupcima. Stranke u 1998. godini zajedno preispituju dozvoljavaju li okolnosti početak pregovora o uspostavi područja slobodne trgovine.

Članak 4.

Stranke se obvezuju, uz obostranu suglasnost, zajedno razmotriti izmjene bilo kojeg dijela Sporazuma koje bi mogle

biti primjerene s obzirom na promjene okolnosti, a posebno s obzirom na okolnosti koje proizlaze iz pristupanja Rusije GATT-u/WTO-u. Prvo se razmatranje održava tri godine nakon stupanja na snagu Sporazuma ili kada Rusija pristupi GATT-u/WTO-u, ovisno o tome što je ranije.

Članak 5.

1. Tretman najpovlaštenije nacije koji Rusija dodjeljuje na temelju ovog Sporazuma ne primjenjuje se tijekom prijelaznoga razdoblja koje ističe pet godina nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma u vezi s pogodnostima definiranim u Prilogu 1. koje Rusija dodjeljuje drugim zemljama bivšeg SSSR-a. To se razdoblje prema potrebi može produljiti za posebna područja, uz obostranu suglasnost stranaka.

2. U slučaju tretmana najpovlaštenije nacije dodijeljenog u skladu s glavom III. prijelazno razdoblje iz stavka 1. istječe tri godine nakon stupanja na snagu Sporazuma ili kada Rusija pristupi GATT-u/WTO-u, ovisno o tome što je ranije.

GLAVA II.

POLITIČKI DIJALOG

Članak 6.

Između stranaka uspostavlja se redoviti politički dijalog koji stranke namjeravaju razvijati i jačati. Njime se prati i učvršćuje uzajamno približavanje između Europske unije i Rusije, podupiru političke i gospodarske promjene koje se odvijaju u Rusiji i

doprinosi uspostavi novih oblika suradnje. Političkim se dijalogom:

- jačaju veze između Rusije i Europske unije. Gospodarska konvergencija koja se postigne ovim Sporazumom dovest će do jačanja političkih odnosa,

— omogućava sve veće približavanje stavova u vezi s međunarodnim pitanjima od uzajamnog interesa jačajući time sigurnost i stabilnost,

— predviđa se nastojanje stranaka u suradnji na pitanjima koja se odnose na poštovanje demokratskih načela i ljudskih prava te prema potrebi održavanje savjetovanja o pitanjima koja se odnose na njihovu provedbu koju trebaju ostvariti.

Članak 7.

1. Sastanci se održavaju u načelu dva puta godišnje između predsjednika Vijeća Europske unije i predsjednika Komisije Europskih zajednica, s jedne strane, i predsjednika Rusije, s druge strane.

2. Politički dijalog na ministarskoj razini odvija se u okviru Vijeća za suradnju koje se osniva u članku 90., kao i drugim prigodama, uključujući s trojkom Europske unije, prema međusobnom dogovoru.

Članak 8.

Stranke određuju i druge postupke i mehanizme političkog dijaloga, a posebno u sljedećim oblicima:

— dvogodišnji sastanci na razini visokih dužnosnika između trojke Europske unije, s jedne strane, i predstavnika Rusije, s druge strane,

— služenje u najvećoj mogućoj mjeri diplomatskim kanalima,

— sva druga sredstva, uključujući mogućnost stručnih sastanaka, koja bi pridonijela učvršćivanju i razvoju tog dijaloga.

Članak 9.

Politički se dijalog na parlamentarnoj razini odvija u okviru Odbora za parlamentarnu suradnju koji se osniva u članku 95.

GLAVA III.

TRGOVINA ROBOM

Članak 10.

1. Stranke jedna drugoj priznaju opći tretman najpovlaštenije nacije opisan u članku I. stavku 1. GATT-a.

2. Odredbe stavka 1. ne primjenjuju se na:

(a) pogodnosti priznate susjednim državama s ciljem olakšavanja pograničnog prometa;

(b) pogodnosti odobrene s ciljem stvaranja carinske unije ili područja slobodne trgovine ili u skladu sa stvaranjem takve unije ili područja; izrazi „carinska unija” i „područje slobodne trgovine” imaju isto značenje kao oni opisani u stavku 8. članka XXIV. GATT-a ili uspostavljeni postupkom navedenim u stavku 10. istog članka GATT-a;

(c) pogodnosti odobrene određenim zemljama u skladu s GATT-om te s drugim međunarodnim sporazumima u korist zemalja u razvoju.

Članak 11.

1. Proizvodi područja jedne stranke uvezeni na područje druge stranke ne podliježu, izravno ili neizravno, domaćim porezima ili drugim domaćim davanjima bilo koje vrste

većima od onih koji se izravno ili neizravno primjenjuju na slične domaće proizvode.

2. Nadalje, na te se proizvode primjenjuje tretman ne manje povoljan od tretmana koji se primjenjuje na slične proizvode domaćeg podrijetla u odnosu na sve zakone, druge propise i zahtjeve koji utječu na njihovu prodaju na unutarnjem tržištu, nuđenje na prodaju, kupnju, prijevoz, distribuciju ili uporabu. Odredba ovog stavka ne sprečava primjenu diferencijalnih unutarnjih prijevoznih davanja koja se isključivo temelje na gospodarskom poslovanju prijevoznih sredstava, a ne na nacionalnom podrijetlu proizvoda.

3. Članak III. stavci 8., 9. i 10. GATT-a primjenjuju se između stranaka *mutatis mutandis*.

Članak 12.

1. Stranke su suglasne da je načelo slobodnog provoza ključan uvjet za ostvarenje ciljeva ovog Sporazuma.

S tim u vezi svaka stranka osigurava slobodan provoz kroz svoje područje robe podrijetlom iz carinskog područja ili koja je namijenjena za carinsko područje druge stranke.

2. Između stranaka primjenjuju se pravila opisana u članku V. stavcima 2., 3., 4. i 5. GATT-a.

Članak 13.

Sljedeći članci GATT-a se primjenjuju između stranaka *mutatis mutandis*:

1. članak VII. stavci 1., 2. i 3., stavak 4. točke (a), (b) i (d) te stavak 5.;
2. članak VIII.;
3. članak IX.;
4. članak X.

Članak 14.

Ne dovodeći u pitanje prava i obveze koji proizlaze iz međunarodnih konvencija o privremenom ulasku robe koje su obvezujuće za obje stranke, svaka stranka, nadalje, u skladu s vlastitim zakonodavstvom, odobrava drugoj stranci izuzeće od plaćanja uvoznih davanja i carina na privremeno uvezenu robu u slučajevima i s obzirom na postupke propisane u bilo kojoj drugoj međunarodnoj konvenciji o tom pitanju koja ju obvezuje. Takvo se zakonodavstvo primjenjuje prema načelu najpovoljnije nacije te je time podložno izuzećima navedenima u članku 10. stavku 2. ovog Sporazuma. Vodi se računa o uvjetima pod kojima je dotična stranka prihvatila obveze koje proizlaze iz takve konvencije.

Članak 15.

1. Roba podrijetlom iz Rusije uvozi se u Zajednicu bez količinskih ograničenja ne dovodeći u pitanje odredbe članaka 17., 20. i 21. ovog Sporazuma niti odredbe članaka 77., 81., 244., 249. i 280. Akta o pristupanju Španjolske i Portugala Zajednici.

2. Roba podrijetlom iz Zajednice uvozi se u Rusiju bez količinskih ograničenja ne dovodeći u pitanje odredbe članaka 17., 20. i 21. te Priloga 2. ovom Sporazumu.

Članak 16.

Dok Rusija ne pristupi GATT-u/WTO-u, stranke se savjetuju u okviru Odbora za suradnju o njihovim uvoznim tarifnim politikama, uključujući o promjenama tarifne zaštite. Takva se savjetovanja posebno predlažu prije povišenja tarifne zaštite.

Članak 17.

1. U slučaju kada se bilo koji proizvod uvozi na područje jedne od stranaka u tako povećanim količinama te pod uvjetima

da uzrokuje ili prijete uzrokovanjem znatne štete domaćim proizvođačima sličnih ili izravno konkurentnih proizvoda, Zajednica ili Rusija, ovisno o tome o kome je riječ, može poduzeti odgovarajuće mjere u skladu sa sljedećim postupcima i uvjetima.

2. Prije poduzimanja bilo kakvih mjera, ili u slučajevima na koje se primjenjuje stavak 4. što je moguće prije nakon toga, Zajednica ili Rusija, ovisno o slučaju, dostavljaju Odboru za suradnju sve relevantne informacije radi pronalaženja rješenja koje je prihvatljivo za obje stranke. Stranke odmah započinju savjetovanja u okviru Odbora za suradnju.

3. Ako kao rezultat savjetovanja stranke ne postignu dogovor o mjerama za sprečavanje situacije u roku od 30 dana od upućivanja predmeta Odboru za suradnju, stranka koja je zatražila savjetovanje može ograničiti uvoz dotičnih proizvoda ili prilagoditi druge odgovarajuće mjere u onoj mjeri te kroz ono razdoblje koji je potrebno kako bi se spriječila ili popravila šteta.

4. U kritičnim okolnostima u kojima bi odlaganje prouzročilo teško popravljivu štetu, stranke mogu poduzeti mjere prije savjetovanja pod uvjetom da se savjetovanja predlože odmah nakon poduzimanja takve mjere.

5. Pri odabiru mjera u skladu s ovim člankom, stranke daju prednost mjerama koje u najmanjoj mjeri ometaju postizanje ciljeva ovog Sporazuma.

6. U slučaju da jedna od stranaka donese zaštitnu mjeru u skladu s odredbama ovog članka, druga stranka može odstupati od svojih obveza prema prvoj stranci u okviru ove glave u odnosu na trgovinu koja je u osnovi istovjetna.

Takva se mjera ne poduzima prije nego što druga stranka predloži savjetovanja niti ako se dogovor postigne u roku od 45 dana od dana predlaganja tih savjetovanja.

7. Pravo na odstupanje od obveza iz stavka 6. ne ostvaruje se tijekom prve tri godine tijekom kojih je zaštitna mjera na snazi, pod uvjetom da se zaštitna mjera poduzela kao rezultat apsolutnog povećanja uvoza u najdužem razdoblju od četiri godine i u skladu s odredbama ovog Sporazuma.

Članak 18.

Niti jedna odredba ove glave, a posebno članka 17. ne dovodi u pitanje i ni na koji način ne utječe na poduzimanje antidampinških ili kompenzacijskih mjera bilo koje stranke u skladu s člankom VI. GATT-a, Sporazumom o provedbi članka VI.

GATT-a, Sporazumom o tumačenju i primjeni članaka VI., XVI. i XXIII. GATT-a ili s odgovarajućim domaćim zakonodavstvom.

U pogledu antidampinških ili subvencijskih istražnih radnji obje su stranke suglasne preispitati podneske druge stranke te obavijestiti dotične zainteresirane stranke o ključnim činjenicama i razmatranjima na temelju kojih se treba donijeti konačna odluka. Prije konačnog uvođenja antidampinških i kompenzacijskih carina, stranke daju sve od sebe kako bi pronašle konstruktivno rješenje problema.

Članak 19.

Ovaj Sporazum ne isključuje zabrane ili ograničenja na uvoz, izvoz ili provoz robe opravdane razlozima javnog morala, javnog poretka ili javne sigurnosti; zaštite zdravlja i života ljudi, životinja ili biljaka; zaštite prirodnih bogatstava; zaštite nacionalnog blaga umjetničke, povijesne ili arheološke vrijednosti ili zaštite intelektualnog, industrijskog i trgovačkog vlasništva ili pravila koja se odnose na zlato i srebro. Međutim, takve zabrane ili ograničenja ne smiju predstavljati sredstvo proizvoljne diskriminacije ili prikriveno ograničavanje trgovine između stranaka.

Članak 20.

Ova glava ne utječe na odredbe Sporazuma između Europske ekonomske zajednice i Ruske Federacije o trgovini tekstilnim proizvodima, parafiranog 12. lipnja 1993., koji se primjenjuje s retroaktivnim učinkom od 1. siječnja 1993. Nadalje, članak 15. ovog Sporazuma ne primjenjuje se na trgovinu tekstilnim proizvodima obuhvaćenima poglavljima 50. do 63. kombinirane nomenklature.

Članak 21.

1. Trgovina proizvodima obuhvaćenima Ugovorom o osnivanju Europske zajednice za ugljen i čelik uređena je:

— odredbama ove glave, uz iznimku članka 15., i

— po njegovom stupanju na snagu, odredbama sporazuma o količinskim aranžmanima o razmjeni proizvoda od čelika iz EZUČ-a.

2. Osnivanje kontaktne skupine za pitanja ugljena i čelika uređeno je Protokolom 1. koji je priložen ovom Sporazumu.

Članak 22.

Trgovina nuklearnim materijalima

1. Trgovina nuklearnim materijalima obuhvaćena je:

— odredbama ovog Sporazuma uz iznimku članka 15. i članka 17. stavaka 1. do 5. i stavka 7.

— odredbama članaka 6., 7. i 14., članka 15. stavaka 1. i 2., stavka 3. prve rečenice te stavaka 4. i 5. Sporazuma iz 1989.,

— priloženom razmjenom pisama.

2. Neovisno o odredbama stavka 1. ovog članka, stranke su suglasne poduzeti sve potrebne mjere kako bi do 1. siječnja 1997. postigle dogovor koji obuhvaća trgovinu nuklearnim materijalima.

3. Odredbe ovog članka nastavljaju se primjenjivati dok se ne postigne takav dogovor.

4. Poduzet će se koraci kako bi se sklopio sporazum o mjerama jamstva, fizičkoj zaštiti i administrativnoj suradnji oko prijenosa nuklearnih materijala. Dok takav sporazum nije na snazi, na prijenos nuklearnih materijala primjenjuje se odgovarajuće zakonodavstvo i međunarodne obveze stranaka o neširenju nuklearnog oružja.

5. Radi primjene režima predviđenog u stavku 1.:

— pozivanje iz članka 6. i članka 15. stavka 5. Sporazuma iz 1989. na „ovaj Sporazum” tumači se u smislu režima uspostavljenog stavkom 1. ovog članka,

— pozivanje iz članka 17. stavka 6. ovog Sporazuma na „ovaj članak” tumači se u smislu članka 15. Sporazuma iz 1989.,

— pozivanje iz članaka 6., 7., 14. i 15. Sporazuma iz 1989. na „ugovorne stranke” tumači se u smislu stranaka ovog Sporazuma,

— pozivanje na „Zajednički odbor” iz članka 15. Sporazuma iz 1989. znači Odbor za suradnju predviđen u skladu s člankom 92. ovog Sporazuma.

GLAVA IV.

ODREDBE O POSLOVANJU I ULAGANJU

POGLAVLJE I.

RADNI UVJETI

Članak 23.

1. Podložno zakonima, uvjetima i postupcima koji se primjenjuju u svakoj državi članici, Zajednica i njezine države članice osiguravaju da se na ruske državljane koji su zakonito zaposleni na državnom području države članice primjenjuje tretman bez ikakve diskriminacije na temelju državljanstva u pogledu radnih uvjeta, naknade za rad ili otpuštanja s radnog mjesta u usporedbi s vlastitim državljanima.

2. Rusija osigurava, podložno uvjetima i načinima koji se primjenjuju u Rusiji, da se na državljane države članice koji su zakonito zaposleni na njezinom državnom području primjenjuje tretman iz stavka 1.

Članak 24.

Usklađivanje socijalne sigurnosti

Stranke sklapaju sporazume kako bi:

1. podložno uvjetima i načinima koji se primjenjuju u svakoj državi članici, usvojile odredbe potrebne za usklađivanje sustava socijalne sigurnosti za radnike ruskog državljanstva koji su zakonito zaposleni na državnom području države članice te, gdje je primjenjivo, za članove njihovih obitelji koji tamo zakonito borave. Tim će se odredbama posebno osigurati da:

— se sva razdoblja osiguranja, zaposlenja ili boravka koja su ti radnici ostvarili u različitim državama članicama zbrajaju radi ostvarivanja prava na mirovine za slučaj starosti, invalidnosti i smrti te radi zdravstvene zaštite tih radnika i, gdje je primjenjivo, njihovih članova obitelji,

— se sve mirovine za slučaj starosti, smrti, nesreće na radu ili profesionalne bolesti ili invalidnosti koja iz toga nastane, uz iznimku posebnih nedoprinosnih davanja, slobodno prenose u visini koja se primjenjuje na temelju zakona države članice ili država članica dužnika,

— predmetni radnici, gdje je primjenjivo, primaju obiteljske doplatke za gore navedene članove svojih obitelji.

2. podložno uvjetima i načinima koji se primjenjuju u Rusiji, usvojile odredbe potrebne kako bi se na radnike koji su državljani neke države članice i koji su zakonito zaposleni u Rusiji te na članove njihovih obitelji koji zakonito borave na njezinom državnom području primjenjivao tretman sličan onom koji je naveden u stavku 1. drugoj i trećoj alineji.

Članak 25.

Mjere koje valja poduzeti u skladu s člankom 24. ovog Sporazuma ne utječu na bilo koja prava ili obveze koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma između država članica i Rusije u slučajevima kada ti sporazumi osiguravaju povoljnije postupanje prema državljanima država članica ili Rusije.

Članak 26.

Vijeće za suradnju preispituje mogućnosti poboljšanja radnih uvjeta za poslovne ljude u skladu s međunarodnim obvezama stranaka, uključujući one određene u dokumentu Bonske konferencije KESS-a.

Članak 27.

Vijeće za suradnju daje preporuke za provedbu članaka 23. i 26. ovog Sporazuma.

POGLAVLJE II.

UVJETI KOJI UTJEČU NA POSLOVNI NASTAN I POSLOVANJE TRGOVAČKIH DRUŠTAVA

Članak 28.

1. Zajednica i njezine države članice, s jedne strane, i Rusija, s druge strane, dodjeljuju jedna drugoj tretman ne manje povoljan od tretmana koji primjenjuju na bilo koju treću zemlju u pogledu uvjeta koji utječu na poslovni nastan trgovačkih društava na njihovim područjima, a sve u skladu sa zakonima i drugim propisima koji se primjenjuju u svakoj stranci.

2. Ne dovodeći u pitanje rezerve navedene u Prilogu 3., Zajednica i njezine države članice dodjeljuju društvima kćerima ruskih trgovačkih društava u Zajednici tretman koji

nije manje povoljan od tretmana koji primjenjuju na druga trgovačka društva Zajednice ili trgovačka društva Zajednice koja su društva kćeri trgovačkih društava bilo koje treće zemlje, ovisno o tome koji je bolji, u pogledu njihovog poslovanja, a sve u skladu s vlastitim zakonima i drugim propisima.

3. Ne dovodeći u pitanje rezerve navedene u Prilogu 4. Rusija dodjeljuje ruskim društvima kćerima trgovačkih društava Zajednice tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji primjenjuje na druga ruska trgovačka društva ili ruska trgovačka društva koja su društva kćeri trgovačkih društava bilo koje treće zemlje, ovisno o tome koji je bolji, u pogledu njihovog poslovanja, a sve u skladu s vlastitim zakonima i drugim propisima.

4. Zajednica i njezine države članice, s jedne strane, i Rusija, s druge strane, dodjeljuju podružnicama ruskih trgovačkih društava i trgovačkih društava Zajednice tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji primjenjuju na podružnice trgovačkih društava bilo koje treće zemlje u pogledu njihovog poslovanja, a sve u skladu s vlastitim zakonima i drugim propisima.

5. Odredbe stavaka 2. i 3. ne mogu se upotrebljavati radi izbjegavanja zakona i drugih propisa stranke koji se primjenjuju na pristup društava kćeri trgovačkih društava druge stranke s poslovnim nastanom na području prve stranke pojedinim sektorima ili djelatnostima.

Trgovačka društva s poslovnim nastanom u Zajednici ili Rusiji uživaju pogodnosti tretmana iz stavaka 2. i 3. na dan stupanja na snagu ovog Sporazuma, kao i trgovačka društva koja se osnuju nakon tog dana od dana njihovog osnivanja.

Članak 29.

Odredbe članka 28. ovog Sporazuma zajedno sa sljedećim odredbama primjenjuju se na bankarske usluge i usluge osiguranja navedene u Prilogu 6.

1. U pogledu bankarskih usluga navedenih u Prilogu 6. dijelu B, priroda tretmana koji Rusija dodjeljuje sukladno članku 28. stavku 1., u pogledu poslovnog nastana samo putem osnivanja društava kćeri i sukladno članku 28. stavku 3., određena je u Prilogu 7. dijelu A.

U pogledu usluga osiguranja navedenih u Prilogu 6. dijelu A točkama 1. i 2., priroda tretmana koji Rusija dodjeljuje sukladno članku 28. stavku 1. određena je u Prilogu 7. dijelu B.

2. Neovisno o ostalim odredbama ovog Sporazuma, nijednoj se stranci ne sprječava da iz opreza poduzima mjere, uključujući mjere za zaštitu ulagača, deponenata, osiguranika ili osoba

prema kojima pružatelj financijskih usluga ima fiducijarnu obvezu, ili mjere kojima se osigurava cjelovitost i stabilnost financijskog sustava. Takve mjere ne smiju se koristiti kao sredstvo izbjegavanja obveza stranke u skladu sa Sporazumom.

Niti jedna odredba ovog Sporazuma ne tumači se da se od stranke zahtijeva otkrivanje podataka u vezi s poslovima i računima pojedinih klijenata kao ni bilo kojeg povjerljivog ili nejavnog podatka u posjedu javnih tijela.

3. Ne dovodeći u pitanje odredbe dijela A točke 1. podtočaka (d) i (e) Priloga 7., Zajednica i države članice, s jedne strane, i Rusija, s druge strane, ne usvajaju nikakve nove propise ili mjere kojima bi se uvela ili pogoršala diskriminacija u usporedbi sa stanjem na dan potpisivanja Sporazuma u odnosu na uvjete koji utječu na poslovni nastan trgovačkih društava druge stranke na njihovim područjima u usporedbi s njihovim vlastitim trgovačkim društvima.

Stranke su suglasne da izraz „pogoršati diskriminaciju” uključuje zaoštavanje diskriminirajućih uvjeta ili njihovo proširenje ili ponovno uvođenje nakon trenutačnog razdoblja primjene.

4. U smislu ovog Sporazuma, a u vezi s bankarskim poslovima, trgovačko se društvo smatra ruskim društvom kćeri trgovačkog društva Zajednice u slučaju kada trgovačko društvo Zajednice posjeduje više od pedeset posto (50 %) njezinog dioničkog kapitala.

Članak 30.

Za potrebe ovog Sporazuma:

(a) „poslovni nastan” znači pravo trgovačkih društava Zajednice ili Rusije kako je navedeno u točki (h) ovog članka da započnu gospodarske djelatnosti osnivanjem društava kćeri i podružnica u Rusiji, odnosno u Zajednici.

U pogledu financijskih usluga navedenih u članku 29., „poslovni nastan” znači pravo trgovačkih društava Zajednice ili Rusije kako je navedeno u točki (h) ovog članka da započnu gospodarske djelatnosti osnivanjem društava kćeri i podružnica u Rusiji ili u Zajednici nakon što dobiju dozvolu od nadležnih tijela u skladu sa zakonima i drugim propisima koji se primjenjuju u svakoj stranci;

(b) „društvo kćer” trgovačkog društva znači trgovačko društvo koje je pod kontrolom prvog trgovačkog društva;

(c) „gospodarske djelatnosti” znači djelatnosti industrijske, trgovačke ili profesionalne naravi, uključujući financijske usluge;

- (d) „podružnica” trgovačkog društva znači mjesto poslovanja koje nema pravnu osobnost i koje u svom pojavnom obliku ima svojstvo trajnosti, kao što je produžetak društva majke, koja ima posloводство i materijalno je opremljeno za vođenje poslova s trećim osobama tako da one, iako znaju da će, ako to bude potrebno, postojati pravna veza s društvom majkom čiji je glavni ured u inozemstvu, ne moraju poslovati izravno s društvom majkom, već poslove mogu obavljati u mjestu poslovanja koje predstavlja njezin produžetak;
- (e) „društvo kćer Zajednice” ili „rusko društvo kćer” znači „trgovačko društvo Zajednice” ili „rusko trgovačko društvo”, kako je definirano u nastavku, koje je također društvo kćer „ruskog trgovačkog društva”, odnosno „trgovačkog društva Zajednice”;
- (f) državljanin države članice ili Rusije znači fizička osoba koja je državljanin jedne od država članica ili Rusije u skladu s njihovim odgovarajućim zakonodavstvom;
- (g) „poslovanje” znači obavljanje gospodarskih djelatnosti.

U pogledu financijskih usluga navedenih u članku 29., „poslovanje” znači obavljanje svih gospodarskih djelatnosti za koje je trgovačko društvo, u skladu sa zakonima i drugih propisima koji se primjenjuju u svakoj stranci, ovlašteno dozvolom koju su dodijelila nadležna tijela;

- (h) „trgovačko društvo Zajednice” ili „rusko trgovačko društvo” znači trgovačko društvo osnovano u skladu s pravom države članice odnosno Rusije i čije se registrirano sjedište ili središnje mjesto upravljanja ili glavno mjesto poslovanja nalazi na području Zajednice ili državnom području Rusije. Međutim, ako trgovačko društvo koje je osnovano u skladu sa zakonodavstvom države članice, odnosno Rusije, na području Zajednice ili državnom području Rusije ima samo svoje registrirano sjedište, to se trgovačko društvo smatra trgovačkim društvom Zajednice, odnosno Rusije, ako je njegovo poslovanje ima stvarnu i trajnu vezu s gospodarstvom jedne od država članica, odnosno Rusije.

U odnosu na međunarodni pomorski promet, broderska poduzeća s poslovnim nastanom izvan Zajednice ili Rusije i koja su pod kontrolom državljanina države članice, odnosno Rusije, također koriste pogodnosti odredaba ovog poglavlja i poglavlja III., ako su njihova plovila registrirana u toj državi članici ili u Rusiji u skladu s njihovim odgovarajućim zakonodavstvom.

Za potrebe ove odredbe, smatra se da međunarodni pomorski promet uključuje intermodalni prijevoz koji uključuje pomorsku dionicu ne dovodeći u pitanje primjenjiva ograničenja na temelju državljanstva u vezi s drugim načinima prijevoza robe i putnika;

- (i) za potrebe članka 29. i Priloga 7., u vezi s bankarskim uslugama iz Priloga 6. dijela B, „rusko društvo kćer” ili „društvo kćer Zajednice” kako je definirano u točki (e) odnosi se na društvo kćer koje predstavlja banku u skladu sa zakonodavstvom Rusije, odnosno države članice.

Za potrebe članka 29. i Priloga 7., u vezi s bankarskim uslugama iz Priloga 6. dijela B, „trgovačko društvo Zajednice” ili „rusko trgovačko društvo” kako je definirano u točki (h), odnosi se na takvo trgovačko društvo koje predstavlja banku u skladu sa zakonodavstvom države članice, odnosno Rusije.

Članak 31.

Neovisno o članku 100., odredbe ove glave ne dovode u pitanje primjenu bilo kakve mjere od strane svake stranke, koja je potrebna kako bi se spriječilo izbjegavanje putem odredaba ovog Sporazuma njezinih mjere u vezi s pristupom treće zemlje njezinom tržištu.

Članak 32.

1. Neovisno o odredbama poglavlja I. ove glave, trgovačko društvo Zajednice i rusko trgovačko društvo s poslovnim nastanom na državnom području Rusije, odnosno području Zajednice, imaju pravo zaposliti ili dozvoliti zapošljavanje u jednom od svojih društava kćeri, podružnica ili zajedničkih pothvata na državnom području Rusije, odnosno području Zajednice, u skladu sa zakonodavstvom koje je na snazi u zemlji domaćinu poslovnog nastana, zaposlenike koji su državljanini država članica, odnosno Rusije, pod uvjetom da su takvi zaposlenici ključno osoblje kako je određeno u stavku 2. ovog članka te da ih zapošljavaju isključivo trgovačka društva, društva kćeri, podružnice ili zajednički pothvati. Boravišnom i radnom dozvolom takvih zaposlenika obuhvaća se samo vrijeme trajanja takvog radnog odnosa.

2. Ključno osoblje gore navedenih trgovačkih društava, dalje u tekstu „organizacija”, su „osobe premještene unutar društva” kako je određeno u točki (c), a u okviru sljedećih kategorija, pod uvjetom da je ta organizacija pravna osoba i da su dotične osobe u njoj bile zaposlene ili da su djelovale kao partneri (osim većinskih dioničara) najmanje godinu dana neposredno prije takvog premještaja:

(a) osobe koje u organizaciji imaju viši položaj, koje u prvom redu upravljaju poslovanjem poslovnog nastana (podružnice, društva kćeri, ili zajedničkog pothvata) i koje se uglavnom nalaze pod okvirnim nadzorom ili rukovodstvom uprave ili dioničara društva, odnosno osobe koje obnašaju istovjetnu dužnost, uključujući:

- upravljanje poslovnim nastanom ili odjelom ili pododjelom poslovnog nastana,
- nadzor i kontrola rada drugih zaposlenika koji obavljaju nadzorne, stručne ili rukovodeće poslove,
- osobno ovlaštenje za zapošljavanje i otpuštanje djelatnika ili davanje preporuka u vezi sa zapošljavanjem, otpuštanjem ili drugim kadrovskim poslovima;

(b) osobe koje rade u organizaciji, koje posjeduju posebna znanja bitna za usluge poslovnog nastana, služenje opremom za istraživanje, primjenu tehnika ili vođenje poslovanja. Osim znanja specifičnog za taj poslovni nastan, ocjena takvih znanja može odražavati i visok stupanj stručne osposobljenosti koji se odnosi na određenu vrstu posla ili djelatnosti koja zahtijeva točno određeno stručno znanje, uključujući članstvo u ovlaštenoj strukovnoj udruzi;

(c) „osoba premještena unutar društva” znači fizička osoba koja radi u organizaciji na području jedne od stranaka i koja je u obavljanju gospodarskih djelatnosti privremeno premještena na područje druge stranke; dotična organizacija mora imati svoje glavno mjesto poslovanja na području jedne od stranaka, a premještaj se mora obaviti u poslovni nastan koji je dio te organizacije i koje u stvarnosti obavlja slične gospodarske djelatnosti na području druge stranke.

Članak 33.

Stranke prepoznaju važnost međusobnog dodjeljivanja nacionalnog tretmana u pogledu poslovnog nastana i, u slučaju kada to nije ovdje predviđeno, poslovanja društava druge stranke na svom području te su suglasne razmotriti mogućnost približavanja tom cilju na obostrano zadovoljavajući način te u svjetlu svih preporuka Vijeća za suradnju.

Članak 34.

1. Stranke čine sve u njihovoj moći kako bi izbjegle poduzimanje mjera ili radnji kojima bi se uvjeti poslovnog nastana i poslovanja njihovih trgovačkih društava učinili restriktivnijim u odnosu na stanje na dan koji prethodi danu potpisivanja ovog Sporazuma.

2. Najkasnije do kraja treće godine od potpisivanja Sporazuma te potom u vremenskim razmacima od jedne godine stranke u okviru Vijeća za suradnju preispituju:

- mjere koje je svaka stranka uvela nakon potpisivanja Sporazuma i koje utječu na poslovni nastan ili poslovanje trgovačkih društava jedne stranke na području druge stranke, a koje su podložne obvezama preuzetima u članku 28., i
- mogu li stranke preuzeti:
 - obvezu nepoduzimanja bilo kakvih mjera ili radnji koje uvjete poslovnog nastana i poslovanja trgovačkih društava druge stranke mogu učiniti znatno restriktivnijim u odnosu na stanje u trenutku takvog preispitivanja, u slučaju da već nije ovdje predviđeno, ili
 - druge obveze koje utječu na njihovu slobodu djelovanja,

u područjima za koja se stranke tako suglase u pogledu obveza preuzetih u članku 28.

Ako nakon takvog preispitivanja jedna stranka smatra da mjere koje je druga stranka uvela nakon potpisivanja Sporazuma dovode do stanja koje je znatno restriktivnije u pogledu poslovnog nastana ili poslovanja trgovačkih društava prve stranke na području druge stranke u odnosu na stanje na dan potpisivanja Sporazuma, takva stranka može zatražiti od druge stranke da se započnu savjetovanja. U takvom se slučaju primjenjuju odredbe Priloga 8. dijela A.

3. U promicanju ciljeva ovog članka, poduzimaju se mjere kako je naznačeno u Prilogu 8. dijelu B.

4. Odredbe ovog članka ne dovode u pitanje odredbe članka 51. Situacije obuhvaćene člankom 51. uređene su isključivo odredbama tog članka, ne računajući ni jedan drugi članak.

Članak 35.

1. Članak 28. ne primjenjuje se na zračni promet, promet unutarnjim plovnim putovima niti na pomorski promet.

2. Međutim, u pogledu dolje navedenih djelatnosti koje obavljaju brodarske agencije za pružanje usluga međunarodnog pomorskog prijevoza, uključujući intermodalni prijevoz koji uključuje pomorsku dionicu, svaka stranka dozvoljava trgovačkim društvima druge stranke komercijalnu prisutnost na svom području u obliku društava kćeri ili podružnica, pod uvjetima poslovnog nastana i poslovanja koji nisu manje povoljni od uvjeta koji stranka primjenjuje na svoja vlastita trgovačka društva ili društva kćeri ili podružnice trgovačkih društava bilo koje treće zemlje, ovisno koji su bolji, a sve u skladu sa

zakonima i drugim propisima koje se primjenjuju u svakoj stranci.

3. Takve djelatnosti uključuju:

- (a) stavljanje na tržište i prodaju usluga pomorskog prijevoza i povezanih usluga putem izravnog kontakta s kupcima, od kotacije do izdavanja računa;
- (b) kupnju i preprodaju bilo kojih prijevoznih i povezanih usluga, uključujući usluge prijevoza bilo kojim kopnenim putovima, potrebnih za pružanje intermodalnih usluga;
- (c) pripremu dokumentacije za prijevozne isprave, carinske isprave, ili druge isprave u vezi s podrijetlom i svojstvima robe koja se prevozi;
- (d) pružanje poslovnih informacija na bilo koji način, uključujući računalne informacijske sustave i elektroničku razmjenu podataka (podložno svim nediskriminacijskim ograničenjima u pogledu telekomunikacija);
- (e) uspostavljanje bilo kakvih poslovnih dogovora s drugim brodarskim agencijama;
- (f) djelovanje u ime trgovačkih društava, *inter alia*, u organiziranju pristajanja plovila ili, kada je to potrebno, preuzimanja tereta.

POGLAVLJE III.

PREKOGRANIČNO PRUŽANJE USLUGA

Članak 36.

Stranke za sektore navedene u Prilogu 5. ovom Sporazumu jedna drugoj dodjeljuju tretman ne manje povoljan od tretmana koji se primjenjuje na bilo koju treću zemlju u pogledu uvjeta koji utječu na prekogranično pružanje usluga trgovačkih društava Zajednice ili Rusije na državnom području Rusije, odnosno području Zajednice, sukladno zakonima i drugim propisima koji se primjenjuju u svakoj stranci.

Članak 37.

Podložno odredbama članka 48. ovog Sporazuma, stranke za sektore s popisa iz Priloga 5. ovom Sporazumu dozvoljavaju privremeno kretanje fizičkih osoba koje su predstavnici trgovačkih društava Zajednice ili Rusije i koje traže privremeni ulazak radi vođenja pregovora o prodaji prekograničnih usluga ili sklapanja sporazuma o prodaji prekograničnih usluga za to društvo,

u slučaju kada ti predstavnici neće obavljati izravnu prodaju široj javnosti niti samostalno pružati usluge.

Članak 38.

1. U pogledu sektora navedenih u Prilogu 5., svaka stranka može urediti uvjete prekograničnog pružanja usluga na svom području. U mjeri u kojoj su ti propisi za opću primjenu, moraju se provoditi na razuman, objektivan i nepristran način.

2. Stavak 1. ne dovodi u pitanje odredbe članka 36. i 50.

3. Najkasnije do kraja treće godine od potpisivanja Sporazuma, stranke u sklopu Vijeća za suradnju preispituju:

— mjere koje je svaka stranka uvela nakon potpisivanja Sporazuma i koje utječu na prekogranično pružanje usluga obuhvaćeno člankom 36., i

— mogu li stranke preuzeti:

— obvezu nepoduzimanja bilo kakvih mjera ili radnji koje uvjete prekograničnog pružanja usluga obuhvaćenog člankom 36. mogu učiniti znatno restriktivnijima u odnosu na stanje u trenutku takvog preispitivanja, ili

— druge obveze koje utječu na njihovu slobodu djelovanja,

u područjima za koja se stranke tako suglase u pogledu obveza preuzetih u skladu s člankom 36.

Ako nakon takvog preispitivanja jedna stranka smatra da mjere koje je druga stranka uvela nakon potpisivanja Sporazuma dovode do stanja koje je znatno restriktivnije u pogledu pružanja prekograničnih usluga obuhvaćenog člankom 36. u odnosu na stanje na dan potpisivanja Sporazuma, takva prva stranka može zatražiti od druge stranke da započnu savjetovanja. U takvom se slučaju primjenjuju odredbe Priloga 8. dijela A.

4. U promicanju ciljeva ovog članka, poduzimaju se mjere kako je naznačeno u Prilogu 8. dijelu B.

5. Odredbe ovog članka ne dovode u pitanje odredbe članka 51. Situacije obuhvaćene člankom 51. uređene su isključivo odredbama tog članka, ne računajući ni jedan drugi članak.

Članak 39.

1. S obzirom na pomorski promet, stranke se obvezuju na stvarnu primjenu načela neograničenog pristupa međunarodnom tržištu i prometu na trgovačkoj osnovi.

(a) Prethodna odredba ne dovodi u pitanje prava i obveze koje proizlaze iz Kodeksa Ujedinjenih naroda o poslovanju linijskih konferencija, kako se primjenjuje na stranke ovog Sporazuma. Nekonferencijski linijski brodari slobodno se natječu s konferencijskim brodarom sve dok se pridržavaju načela poštenog natjecanja na tržišnoj osnovi.

(b) Stranke potvrđuju svoje opredjeljenje za okružje slobodnog tržišnog natjecanja kao osnovne značajke prometa krutog i tekućeg rasutog tereta.

2. U primjeni načela iz stavka 1. stranke:

(a) od stupanju na snagu ovog Sporazuma ne primjenjuju u svojoj međusobnoj trgovini bilo kakve odredbe o podjeli tereta iz bilateralnih sporazuma između bilo koje države članice i bivšeg SSSR-a;

(b) ne uvode dogovore o podjeli tereta u budućim bilateralnim sporazumima s trećim zemljama o prometu krutim i tekućim rasutim teretom i linijskom prometu. Međutim, to ne isključuje mogućnost takvih dogovora u vezi s linijskim teretom u iznimnim okolnostima u kojima linijski brodari iz jedne ili druge stranke ovog Sporazuma u protivnom ne bi imali stvarnu priliku prometovati u dotičnu treću zemlju ili iz nje radi obavljanja trgovine;

(c) ukidaju, po stupanju na snagu ovog Sporazuma, sve jednostrane mjere, administrativne, tehničke i druge prepreke koje bi mogle predstavljati prikriveno ograničavanje ili imati diskriminirajući učinak na slobodno pružanje usluga u međunarodnom pomorskom prijevozu.

Svaka stranka, *inter alia*, plovilima koja se koriste za prijevoz robe, putnika ili oboje, a koja plove pod zastavom druge stranke, dodjeljuje tretman ne manje povoljan od tretman koji se primjenjuje na vlastita plovila u odnosu na pristup lukama koje su otvorene stranim plovilima, uporabu infrastrukture i pomoćne pomorske usluge u tim lukama, kao i na pripadajuće naknade i pristojbe, carinske pogodnosti i dodjeljivanje vezova te mogućnost utovara i istovara.

3. Stranke su suglasne da, nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, a najkasnije do 31. prosinca 1996., provedu pregovore o postupnom otvaranju unutarnjih plovnih putova svake stranke državljanima i brodarskim društvima druge stranke, u pogledu slobode pružanja usluga međunarodnog pomorskog prijevoza i prijevoza po rijekama.

Članak 40.

Radi uspostavljanja povoljnih uvjeta željezničkog prometa između stranaka, usuglašeno je da obje stranke, u okviru ovog Sporazuma i putem odgovarajućih bilateralnih i multilateralnih mehanizama, promiču:

— pojednostavljenje postupaka carinjenja i drugih postupaka granične kontrole za teretna i željeznička vozila,

— suradnju u stvaranju odgovarajućeg željezničkog voznog parka koji udovoljava uvjetima međunarodnog prometa,

— približavanje propisa i postupaka kojima se uređuje međunarodni promet,

— zaštitu i razvoj međunarodnog putničkog prometa između država članica i Rusije.

Članak 41.

Suradnjom se osiguravaju poštene, ujednačeni i konkurentni uvjeti na tržištu lansiranja u svemir i svemirskog prometa na temelju razumnih gospodarskih čimbenika te se, posebno, poduzimaju mjere kako bi se promicali pregovori i provedba multilateralnih pravila o međunarodnoj trgovini uslugama lansiranja u svemir i svemirskog prometa.

Tijekom transnacionalnog razdoblja do godine 2000., dogovaraju se uvjeti pružanja usluga lansiranja u svemir.

Članak 42.

Stranke nastoje međusobno pružati svu moguću pomoć u vezi s mjerama za promicanje prekogranične trgovine u području mobilnih satelitskih komunikacija na svojim područjima sukladno svom vlastitom zakonodavstvu, praksi i uvjetima. Stranke će se sastati 1996. godine kako bi razmotrile mogućnosti međusobnog priznavanja tretmana najpovoljnije nacije u području mobilnih satelitskih usluga.

Članak 43.

S ciljem osiguranja usklađenog razvoja prometa između stranaka, prilagođenog njihovim komercijalnim potrebama, stranke mogu nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma sklopiti posebne sporazume o uvjetima međusobnog pristupa tržištu i pružanja usluga u sektoru prometa, u mjeri u kojoj ti uvjeti nisu već uređeni ovim Sporazumom. Takvi se sporazumi mogu primjenjivati na više ili na jedan način prijevoza.

POGLAVLJE IV.

OPĆE ODREDBE

Članak 44.

Za potrebe poglavlja II., III. i glave V. ne uzima se u obzir tretman koji primjenjuju Zajednica, njezine države članice ili Rusija u skladu s obvezama preuzetima na temelju sporazuma o gospodarskoj integraciji.

Članak 45.

Odredbe poglavlja II. i III. ove glave i odredbe glave V. također se primjenjuju na trgovačka društva koja su pod kontrolom i koja su u isključivom zajedničkom vlasništvu trgovačkih društava Zajednice i ruskih trgovačkih društava.

Članak 46.

1. Odredbe ove glave primjenjuju se podložno ograničenjima opravdanim razlozima javnog poretka, javne sigurnosti ili javnog zdravlja.

2. One se ne primjenjuju se na aktivnosti koje su na području bilo koje stranke povezane, makar i povremeno, s izvršavanjem službenih ovlasti.

Članak 47.

Vijeće za suradnju daje preporuke za daljnju liberalizaciju trgovine uslugama, uzimajući u obzir razvoj sektora usluga u strankama i druge međunarodne obveze koje su stranke preuzele, a posebno u svjetlu konačnih rezultata pregovora Općeg sporazuma o trgovini uslugama, dalje u tekstu „GATS”.

Članak 48.

Za potrebe ove glave, niti jedna odredba ovog Sporazuma ne sprečava stranke da primjenjuju svoje zakone i druge propise koji se odnose na ulazak i boravak, rad, radne uvjete, poslovni nastan fizičkih osoba i pružanje usluga pod uvjetom da ih pritom ne primjenjuju na način kojim poništavaju ili narušavaju koristi koje ima bilo koja od stranaka sukladno pravilima određene odredbe ovog Sporazuma. Prethodna odredba ne dovodi u pitanje primjenu članka 46.

Članak 49.

1. Tretman najpovlaštenije nacije dodijeljen u skladu s odredbama ove glave ili glave V. ne primjenjuje se na porezne

povlastice koje stranke pružaju ili će pružati u budućnosti na temelju sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, ili drugih poreznih dogovora.

2. Nijedna odredba ove glave niti glave V. ne tumači se kao sprečavanje stranaka da usvoje ili provedu bilo koju mjeru čiji je cilj sprečavanje izbjegavanja ili utaje poreza u skladu s poreznim odredbama sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i drugih poreznih dogovora ili domaćega fiskalnog zakonodavstva.

3. Nijedna odredba ove glave niti glave V. ne tumači se kao sprečavanje država članica ili Rusije da u primjeni relevantnih odredaba svog fiskalnog zakonodavstva razlikuju porezne obveznike koji nisu u istoj situaciji, posebno s obzirom na njihovo mjesto boravišta.

Članak 50.

Ne dovodeći u pitanje članke 32. i 37., niti jedna odredba poglavlja II., III. i IV. ovog Sporazuma ne tumači se da daje pravo:

— državljanima država članica, odnosno Rusije, na ulazak ili boravak na državnom području Rusije, odnosno području Zajednice, u bilo kojem svojstvu, a posebno kao dioničar ili partner u trgovačkom društvu ili njegov direktor ili zaposlenik ili pružatelj ili primatelj usluga,

— društvima kćerima ili podružnicama ruskih trgovačkih društava u Zajednici da na području Zajednice zaposle ili imaju zaposlene ruske državljane,

— ruskim društvima kćerima ili podružnicama trgovačkih društava Zajednice da na državnom području Rusije zaposle ili imaju zaposlene državljane država članica,

— ruskim trgovačkim društvima ili društvima kćerima ili podružnicama ruskih trgovačkih društava u Zajednici da nude zaposlenike koji su ruski državljani kako bi na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme, djelovali za ili pod kontrolom drugih osoba,

— trgovačkim društvima Zajednice ili društvima kćerima ili podružnicama trgovačkih društava Zajednice u Rusiji da nude zaposlenike koji su državljani država članica kako bi na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme djelovali za ili pod kontrolom drugih osoba.

Članak 51.

1. Tretman koji bilo koja stranka dodjeljuje drugoj u skladu s ovim Sporazumom, od dana koji pada mjesec dana prije dana stupanja na snagu relevantnih obveza iz GATS-a u pogledu sektora ili mjera koje su obuhvaćene GATS-om ni u kom

slučaju ne smije biti povoljniji od tretmana koji prva stranka dodjeljuje u skladu s odredbama GATS-a za svaki sektor, podsektor i način pružanja usluga.

2. Ne dovodeći u pitanje automatsku narav odredaba stavka 1., stranka koja je preuzela obveze u sklopu GATS-a obavješćuje drugu stranku o odgovarajućim odredbama i prilagodbama ovog Sporazuma koje iz toga proizlaze.

3. U roku od mjesec dana od primitka obavijesti iz stavka 2. od stranke koja je preuzela obveze u sklopu GATS-a, druga stranka može obavijestiti prvu stranku o svojoj namjeri prilagodbe obveza u okviru ove glave te izvršiti takve prilagodbe kako slijedi:

— u slučaju kada je sektor usluga, podsektor ili način pružanja usluga isključen iz Sporazuma, njegov opseg smanjen ili je postao podložnim ispunjavanju uvjeta u skladu sa stavkom 1., isti se sektor, podsektor ili način pružanja usluga može

isključiti ili njegov opseg smanjiti na jednak način ili se može učiniti podložnim ispunjavanju jednakih ili sličnih uvjeta.

4. Te bi prilagodbe koje poduzme druga stranka trebale voditi ponovnom uspostavljanju ravnoteže obveza između stranaka.

5. U slučaju da jedna stranka smatra da prilagodbe provedene u skladu s stavkom 3. nisu dovele do ponovnog uspostavljanja ravnoteže obveza između stranaka, takva stranka može od druge stranke zatražiti da u roku od 30 dana započnu savjetovanja radi pronalaženja zadovoljavajućeg rješenja putem bilo kojih drugih odgovarajućih prilagodbi njezinih obveza u okviru ove glave.

6. Ako se u roku od 30 dana od početka takvih savjetovanja ne pronađe zadovoljavajuće rješenje, na zahtjev bilo koje stranke primjenjuju se postupci iz članka 101.

GLAVA V.

PLAĆANJA I KAPITAL

Članak 52.

1. Stranke se obvezuju odobriti sva tekuća plaćanja između rezidenata Zajednice i Rusije, u slobodnoj konvertibilnoj valuti, povezana s kretanjem roba, usluga ili osoba izvršena u skladu s odredbama ovog Sporazuma.

2. Osigurava se slobodno kretanje kapitala između rezidenata Zajednice i Rusije u obliku izravnog ulaganja u trgovačka društva osnovana u skladu s zakonodavstvom zemlje domaćina i ulaganja koja su obavljena u skladu s odredbama glave IV. poglavlja II., kao i prijenos tog ulaganja u inozemstvo, uključujući sva plaćanja naknada koja proizlaze iz mjera kao što je izvlaštenje, nacionalizacija ili mjere s istovrsnim učinkom, kao i bilo kakve dobiti koja iz njih proizlazi.

3. Odredbe dijela 2. ne sprečavaju Rusiju da primijeni ograničenja na vanjska izravna ulaganja ruskih rezidenata. Stranke su suglasne pet godina nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma

savjetovati se oko zadržavanja ovih ograničenja uzimajući u obzir sva relevantna monetarna, fiskalna i financijska pitanja.

4. Prijenosi koji se odnose na kretanja kapitala obuhvaćeni u skladu sa stavkom 2. izvršavaju se u skladu s istim tečajnim uvjetima kao oni koji se odnose na tekuće transakcije.

5. Ne dovodeći u pitanje stavke 6. i 7., nakon prijelaznog razdoblja od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma stranke ne uvode nikakva nova ograničenja na kretanje kapitala i s njima povezana tekuća plaćanja između rezidenata Zajednice i Rusije niti čine postojeće dogovore restriktivnijima. Međutim, uvođenje ograničenja tijekom prijelaznog razdoblja iz prve rečenice ovog stavka ne utječe na prava i obveze stranaka u skladu sa stavcima 2., 3., 4. i 9. ovog članka.

6. Nakon stupanja na snagu zabrane iz stavka 5. te ne dovodeći u pitanje stavke 1. i 2., u slučaju kada u iznimnim okolnostima kretanja kapitala između Zajednice i Rusije uzrokuje ili prijeti uzrokoivanjem ozbiljnih poteškoća u funkcioniranju

tečajne politike ili monetarne politike u Zajednici ili Rusiji, Zajednica, odnosno Rusija, može poduzeti zaštitne mjere u pogledu kretanja kapitala između Zajednice i Rusije za razdoblje ne dulje od šest mjeseci, ako su takve mjere nužne.

7. U skladu s odredbama ovog članka, sve dok se ne uvede potpuna konvertibilnost ruske valute u smislu članka VIII. Statuta Međunarodnoga monetarnoga fonda (MMF), Rusija može primjenjivati devizna ograničenja povezana s odobravanjem ili podizanjem kratkoročnih i srednjoročnih financijskih kredita u mjeri u kojoj su takva ograničenja nametnuta Rusiji pri odobravanju takvih kredita, a dozvoljena su u skladu sa statusom Rusije u okviru MMF-a.

Rusija primjenjuje ta ograničenja na nediskriminirajući način. Ona se primjenjuju na način koji uzrokuje najmanje moguće smetnje ovom Sporazumu. Rusija odmah obavješćuje Vijeće za

suradnju o uvođenju takvih mjera kao i o svim njihovim promjenama.

8. Stranke se međusobno savjetuju kako bi olakšale kretanje kapitala između Zajednice i Rusije radi promicanja ciljeva ovog Sporazuma. Stranke posebno nastoje dodatno liberalizirati kretanja kapitala koja se odnose na portfeljna ulaganja i komercijalne kredite te kretanja kapitala koja se odnose na financijske zajmove i kredite koje rezidenti Zajednice odobravaju ruskim rezidentima. Vijeće za suradnju daje odgovarajuće preporuke tijekom prvih pet godina nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

9. Stranke jedna drugoj dodjeljuju tretman najpovlaštenije nacije u pogledu slobode tekućih plaćanja i kretanja kapitala te u pogledu načina plaćanja.

GLAVA VI.

TRŽIŠNO NATJECANJE; ZAŠTITA INTELKTUALNOG, INDUSTRIJSKOG I TRGOVAČKOG VLASNIŠTVA; SURADNJA U PODRUČJU ZAKONODAVSTVA

Članak 53.

Tržišno natjecanje

1. Stranke su suglasne primjenom svojeg zakonodavstva u području tržišnog natjecanja ili na drugi način nastojati ispraviti ili ukloniti ograničenja tržišnog natjecanja od strane poduzeća ili ograničenja uzrokovana državnom intervencijom u mjeri u kojoj ona mogu utjecati na trgovinu između Zajednice i Rusije.

2. Kako bi postigle ciljeve navedene u stavku 1.:

2.1. Stranke osiguravaju da u njihovoj nadležnosti postoje i da se provode zakoni koji se odnose na ograničenja tržišnog natjecanja od strane poduzeća.

2.2. Stranke se suzdržavaju od dodjeljivanja izvoznih potpora kojima se daje prednost određenim poduzećima ili proizvodnji proizvoda koji nisu primarni proizvodi. Stranke također izjavljuju svoju spremnost da od treće godine od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma utvrde stroga pravila za druge potpore koje narušavaju ili prijete narušavanjem tržišnog natjecanja u mjeri u kojoj one utječu na trgovinu između Zajednice i Rusije, uključujući potpunu zabranu određenih potpora. Stranke u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma zajedno definiraju te kategorije potpora i pravila koja se primjenjuju na svaku od njih.

Na zahtjev jedne od stranaka druga stranka dostavlja informacije o svojim programima potpora ili posebno o pojedinačnim slučajevima državnih potpora.

2.3. Tijekom prijelaznog razdoblja koje ističe pet godina nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, Rusija može poduzeti mjere koje nisu u skladu s drugom rečenicom stavka 2.2., pod uvjetom da se te mjere uvode i primjenjuju u okolnostima iz Priloga 9.

2.4. U slučaju državnih monopola tržišne naravi, stranke izjavljuju svoju spremnost da osiguraju da od treće godine od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma nema diskriminacije između državljana i trgovačkih društava stranaka s obzirom na uvjete pod kojima se roba nabavlja i stavlja na tržište.

U slučaju javnih poduzeća ili poduzeća kojima države članice ili Rusija dodjeljuju isključiva prava, stranke izjavljuju svoju spremnost da osiguraju da se od treće godine od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma ne donose niti zadržavaju mjere kojima se narušava trgovina između Zajednice i Rusije u mjeri kojoj su u suprotnosti s interesima stranaka. Ovom se odredbom ne sprječava, pravno ili stvarno, izvršavanje posebnih zadataka koji su dodijeljeni takvim poduzećima.

2.5. Razdoblje određeno u staccima 2.2. i 2.4. stranke mogu dogovorno produljiti.

3. U okviru Odbora za suradnju, a na zahtjev Zajednice ili Rusije, mogu se održati savjetovanja o ograničenjima ili narušavanju tržišnog natjecanja iz stavaka 1. i 2. i o provođenju njihovih pravila o tržišnom natjecanju, podložno ograničenjima

koja nameće zakonodavstvo u vezi s otkrivanjem podataka, povjerljivosti i poslovnim tajnama. Savjetovanja također mogu uključivati pitanja u vezi s tumačenjem stavaka 1. i 2.

4. Stranka koja ima iskustva u primjeni pravila o tržišnom natjecanju uzima u obzir pružanje drugoj stranci tehničke pomoći u razvoju i provedbi pravila o tržišnom natjecanju na njezin zahtjev i u okviru raspoloživih sredstava.

5. Gore navedene odredbe ni na koji način ne utječu na prava pojedine stranke da primjeni odgovarajuće mjere, posebno one iz članka 18., u svrhu rješavanja narušavanja trgovine.

Članak 54.

Zaštita intelektualnog, industrijskog i trgovačkog vlasništva

1. U skladu s odredbama ovog članka i Priloga 10., stranke potvrđuju važnost koju pridaju osiguranju odgovarajuće i učinkovite zaštite i provedbe prava intelektualnog, industrijskog i trgovačkog vlasništva.

2. Stranke potvrđuju važnost koju pridaju obvezama koje proizlaze iz sljedećih multilateralnih konvencija:

- Pariška konvencija za zaštitu industrijskog vlasništva (Stockholmski Akt, 1967., izmijenjen 1979.),
- Madridski sporazum o međunarodnoj registraciji žigova (Stockholmski Akt, 1967., izmijenjen 1979.),
- Nicanski sporazum o međunarodnoj klasifikaciji proizvoda i usluga za registraciju žigova (Ženeva, 1977., izmijenjen 1979.),

— Budimpeštanski ugovor o međunarodnom priznavanju depozita mikroorganizama za potrebe patentnog postupka (1977., izmijenjen 1980.),

— Ugovor o suradnji na području патената (Washington, 1970., izmijenjen 1979. i 1984.),

— Protokol koji se odnosi na Madridski sporazum o međunarodnoj registraciji žigova (Madrid, 1989.)

3. Stranke redovito preispituju provedbu odredaba ovog članka i Priloga 10. u skladu s člankom 90. Ako se pojave problemi u području intelektualnog, industrijskog i trgovačkog vlasništva koji utječu na trgovinske uvjete, na zahtjev bilo koje stranke provode se hitna savjetovanja radi pronalaženja obostrano zadovoljavajućih rješenja.

Članak 55.

Suradnja u području zakonodavstva

1. Stranke prepoznaju da je usklađivanje zakonodavstva važan uvjet jačanja gospodarskih veza između Rusije i Zajednice. Rusija nastoji osigurati postupno usklađivanje svog zakonodavstva sa zakonodavstvom Zajednice.

2. Usklađivanje zakonodavstva posebno obuhvaća sljedeća područja: pravo trgovačkih društava, bankovno zakonodavstvo, poslovne knjige i porezi trgovačkih društava, zaštita radnika na radnom mjestu, financijske usluge, pravila o tržišnom natjecanju, javna nabava, zaštita zdravlja i života ljudi, životinja i biljaka, okoliš, zaštita potrošača, neizravno oporezivanje, carinsko pravo, tehnički propisi i norme, zakoni i drugi propisi u područja nuklearne energije, promet.

GLAVA VII.

GOSPODARSKA SURADNJA

Članak 56.

1. Zajednica i Rusija potiču gospodarsku suradnju širokog opsega kako bi doprinijele širenju vlastitih gospodarstava, stvaranju povoljnog međunarodnog gospodarskog okruženja i

integraciji Rusije i šireg područja suradnje u Europi. Takva suradnja jača i razvija gospodarske veze u korist obje stranke.

2. Politike i druge mjere stranaka u odnosu na ovu glavu posebno su osmišljene kako bi dovele do gospodarskih i društvenih reformi i restrukturiranja u Rusiji te se rukovode zahtjevima održivosti i skladnog društvenog razvoja; one u potpunosti obuhvaćaju pitanja okoliša.

3. Suradnja, *inter alia*, obuhvaća:

- razvoj njihovih odgovarajućih industrijskih grana i prometa,
- istraživanje novih izvora nabave i novih tržišta,
- poticanje tehnološkog i znanstvenog napretka,
- poticanje stabilnog društvenog razvoja i razvoja ljudskih potencijala i lokalne zaposlenosti,
- promicanje regionalne suradnje s ciljem skladnog i održivog razvoja.

4. Stranke smatraju da je ključno da, uz uspostavu međusobnih partnerskih odnosa i suradnje, održavaju i razvijaju suradnju s drugim europskim državama i s drugim zemljama bivšeg SSSR-a s ciljem skladnog razvoja regije te ulažu maksimalne napore kako bi potaknule ovaj proces.

5. U mjeri u kojoj je to primjenjivo, Zajednica može podupirati gospodarsku suradnju i druge oblike suradnje predviđene u ovom Sporazumu na temelju relevantnih uređaba Vijeća o tehničkoj pomoći zemljama bivšeg SSSR-a, uzimajući u obzir prioritete koje su dogovorile stranke. Potpora se također može pružati putem drugih relevantnih instrumenata Zajednice koji su joj na raspolaganju.

Stranke posvećuju posebnu pozornost mjerama kojima se može podupirati suradnja s drugim zemljama bivšeg SSSR-a.

6. Odredbe ove glave ne utječu na provedbu pravila stranaka o tržišnom natjecanju kao niti na primjenu posebnih odredaba o tržišnom natjecanju ovog Sporazuma koje se primjenjuju na poduzeća.

Članak 57.

Industrijska suradnja

1. Suradnja je posebno usmjerena na promicanje sljedećeg:

- razvoja poslovnih veza između gospodarskih subjekata, uključujući mala i srednja poduzeća,
- poboljšanja upravljanja na razini poduzeća,
- procesa privatizacije u kontekstu gospodarskog restrukturiranja te jačanja privatnog sektora,

— nastojanja u javnom i privatnom sektoru u restrukturiranju i modernizaciji industrije tijekom prijelaznog razdoblja što vodi prema tržišnom gospodarstvu pod uvjetima koji osiguravaju zaštitu okoliša i održivi razvoj,

— pretvorbe obrambene industrije,

— razvoja odgovarajućih trgovinskih pravila i praksi na tržišnoj osnovi kao i prijenosa znanja i iskustva.

2. Inicijative industrijske suradnje uzimaju u obzir prioritete koje utvrde Zajednica i Rusija. Tim se inicijativama posebno nastoji uspostaviti odgovarajući okvir za poduzeća, poboljšati znanje i iskustvo posloводства te promicati transparentnost u pogledu tržišta i uvjeta za poduzeća.

Članak 58.

Poticanje i zaštita ulaganja

1. Imajući na umu odgovarajuće ovlasti i nadležnosti Zajednice i država članica, suradnja je usmjerena na uspostavljanje povoljnog ozračja za ulaganja, domaća i strana, posebno putem boljih uvjeta za zaštitu ulaganja, prijenos kapitala i razmjenu informacija o mogućnostima ulaganja.

2. Ciljevi ove suradnje su posebno:

— kada je to primjereno, sklapanje sporazuma između država članica i Rusije o poticanju i zaštiti ulaganja,

— kada je to primjereno, sklapanje sporazuma između država članica i Rusije o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja,

— razmjena informacija o mogućnostima ulaganja u obliku, *inter alia*, trgovačkih sajmova, izložaba, tjedana trgovine i drugih događaja,

— razmjena informacija o zakonima, drugim propisima i administrativnoj praksi u području ulaganja.

Članak 59.

Javna nabava

Stranke surađuju kako bi razvile uvjete za otvoreno i konkurentno dodjeljivanje ugovora o javnoj nabavi, posebno putem poziva za podnošenje ponuda.

Članak 60.

Norme i ocjena sukladnosti; zaštita potrošača

1. U granicama svojih nadležnosti te u skladu s vlastitim zakonodavstvom stranke poduzimaju mjere s ciljem smanjenja razlika koje postoje među strankama u područjima mjeriteljstva, normizacije i certifikacije poticanjem korištenja međunarodno usklađenih instrumenata u tim područjima.

Stranke blisko surađuju u gore navedenim područjima s relevantnim europskim i drugim međunarodnim organizacijama.

Stranke posebno potiču praktično uzajamno djelovanje vlastitih odgovarajućih organizacija s ciljem započinjanja pregovaranja oko sporazuma o uzajamnom priznavanju u području postupaka ocjenjivanja sukladnosti.

2. Stranke započinju blisku suradnju s ciljem postizanja usklađenosti svojih sustava zaštite potrošača.

Ta je suradnja posebno usmjerena na uspostavu trajnih sustava uzajamnog obavješćivanja o opasnim proizvodima, poboljšanje informacija dostavljenih potrošačima, posebno u pogledu cijena, značajke ponuđenih proizvoda i usluga, razvoj razmjena između zastupnika interesa potrošača te povećanje usklađenosti politika zaštite potrošača.

Članak 61.

Rudarstvo i sirovine

1. Stranke surađuju s ciljem podupiranja razvoja sektora rudarstva i sirovina. Posebna se pažnja posvećuje suradnji u sektoru obojenih metala.

2. Suradnja je posebno usmjerena na sljedeća područja:

— razmjena informacija o svim pitanjima od značaja za stranke, a koja se odnose na sektore rudarstva i sirovina, uključujući pitanja trgovine,

— usvajanje i provedba zakonodavstva iz područja zaštite okoliša,

— osposobljavanje.

3. Takvu suradnju stranke redovito preispituju u okviru posebnog odbora ili tijela koje se osniva u skladu s odredbama članka 93.

4. Ovaj članak ne dovodi u pitanje članke koji se približe bave sirovinama, posebno članke 21., 65. i 66.

Članak 62.

Znanost i tehnologija

1. Stranke će promicati bilateralnu suradnju u području civilnog znanstvenog istraživanja i tehnološkog razvoja (RTD) na temelju uzajamne koristi i, uzimajući u obzir raspoloživost resursa, odgovarajućeg pristupa njihovim programima i podložno odgovarajućim razinama učinkovite zaštite prava intelektualnog, industrijskog i trgovačkog vlasništva (IPR).

2. Suradnja u području znanosti i tehnologije obuhvaća:

— razmjenu znanstvenih i tehničkih informacija,

— zajedničke aktivnosti u području istraživanja i tehnološkog razvoja,

— osposobljavanje i programe mobilnosti znanstvenika, istraživača i tehničara obje strane koji rade na istraživanju i tehnološkom razvoju.

U slučaju kada takva suradnja ima oblik aktivnosti koje obuhvaćaju obrazovanje i/ili osposobljavanje, trebala bi se provoditi u skladu s odredbama članka 63.

U izvršavanju takvih aktivnosti suradnje posebna pozornost posvećuje se preraspodjeli znanstvenika, inženjera, istraživača i tehničara koji sudjeluju ili su sudjelovali u istraživanjima i u proizvodnji oružja za masovno uništenje.

3. Takva se suradnja provodi u skladu s posebnim dogovorima o kojima se treba pregovarati i sklopiti u skladu s postupcima koje usvoji svaka stranka te kojima se određuju, *inter alia*, odgovarajuće odredbe iz područja zaštite prava intelektualnog, industrijskog i trgovačkog vlasništva.

Članak 63.

Obrazovanje i osposobljavanje

1. Stranke surađuju s ciljem podizanja razine općeg obrazovanja i stručnih kvalifikacija, u javnom i u privatnom sektoru.

2. Suradnja je posebno usmjerena na sljedeća područja:

— osuvremenjivanje sustave visokog obrazovanja i osposobljavanja u Rusiji,

— osposobljavanje rukovoditelja iz javnog i privatnog sektora te viših državnih službenika u prioritetnim područjima koja je potrebno utvrditi,

— suradnja među sveučilištima, suradnja između sveučilišta i poduzeća,

— mobilnost nastavnika, diplomanata, mladih znanstvenika i istraživača, administrativnih službenika i mladih,

- promicanje podučavanja u području europskih studija u okviru odgovarajućih institucija,
- podučavanje jezika Zajednice i Rusije,
- postdiplomska osposobljavanje konferencijskih prevoditelja,
- osposobljavanje novinara;
- razmjena metoda osposobljavanja i promicanje korištenja suvremenih programa osposobljavanja i tehničkih pomagala,
- razvoj obrazovanja na daljinu i novih tehnologija za osposobljavanje,
- izobrazba osposobljavatelja.

3. Sudjelovanje jedne stranke u odgovarajućim programima u području obrazovanja i osposobljavanja druge stranke može se razmotriti u skladu s postupcima svake stranke, a tada bi se, prema potrebi, mogli uspostaviti institucionalni okviri i planovi suradnje koji se nadograđuju na sudjelovanje Rusije u programu Zajednice Tempus.

Članak 64.

Poljoprivreda i poljoprivredno-industrijski sektor

Cilj suradnje je modernizacija, restrukturiranje i privatizacija poljoprivrednog i poljoprivredno-industrijskog sektora u Rusiji pod uvjetima koji osiguravaju zaštitu okoliša. Ova suradnja se, *inter alia*, ostvaruje razvojem privatnih farmi i distribucijskih kanala, načina skladištenja, stavljanja na tržište i upravljanja, modernizacijom ruralne infrastrukture i poboljšanjem planiranja korištenja poljoprivrednog zemljišta, rastom produktivnosti, kakvoće i učinkovitosti te prijenosom tehnologije i tehnološkog znanja i iskustva. Cilj stranaka je postizanje usklađenosti njihovih sanitarnih i fitosanitarnih norma.

Članak 65.

Energetika

1. Suradnja se odvija u skladu s načelima tržišnoga gospodarstva i Europskom energetsom poveljom, u svjetlu sve postupne integracije energetskih tržišta u Europi.

2. Suradnja, između ostalog, obuhvaća sljedeća područja:

- poboljšanje kvalitete i sigurnosti opskrbe energijom na ekonomičan i ekološki primjeren način,

- oblikovanje energetske politike,
- poboljšanje u upravljanju i uređenju energetskega sektora u skladu s načelima tržišnoga gospodarstva,
- uvođenje niza institucionalnih, pravnih, fiskalnih i ostalih uvjeta nužnih za poticanje povećane trgovine energijom i ulaganja u energetske sektor,
- promicanje štednje energije i energetske učinkovitosti,
- modernizacija energetske infrastrukture uključujući međusobno povezivanje mreža za opskrbu plinom i elektroenergetskih mreža,
- utjecaj proizvodnje, opskrbe i potrošnje energije na okoliš kako bi se spriječila ili na minimum svela šteta koju te djelatnosti nanose okolišu,
- poboljšanje energetskih tehnologija opskrbe i krajnje uporabe različitih vrsta energije,
- upravljanje i tehničko osposobljavanje u energetskega sektoru.

Članak 66.

Nuklearni sektor

Imajući na umu pripadajuće ovlasti i nadležnosti Zajednice i njenih država članica, civilna suradnja u području nuklearnog sektora odvija se, *inter alia*, provedbom dvaju sporazuma o termonuklearnoj fuziji i o nuklearnoj sigurnosti koji se trebaju sklopiti između dvije stranke.

Članak 67.

Svemir

Ne dovodeći u pitanje članak 41. stranke, prema potrebi, promiču dugoročnu suradnju u području civilnog istraživanja svemira te razvoju i komercijalnoj primjeni u tom području. Posebnu pozornost posvećuju inicijativama koje na obostranu korist u potpunosti koriste komplementarnost njihovih pripadajućih aktivnosti.

Članak 68.

Građevinarstvo

Stranke surađuju u području građevinske industrije, posebno u područjima obuhvaćenima člancima 55., 57., 60., 62., 63. i 77. ovog Sporazuma.

Ova suradnja, *inter alia*, za cilj ima modernizaciju i restrukturiranje građevinskog sektora u Rusiji u skladu s načelima tržišnoga

gospodarstva i propisno vodeći računa o povezanim aspektima zdravlja, sigurnosti i zaštite okoliša.

Članak 69.

Okoliš

1. Imajući na umu Europsku energetska povelju i Deklaraciju Konferencije u Luzernu iz 1993., stranke razvijaju i jačaju suradnju u području zaštite okoliša i zdravlja ljudi.

2. Cilj suradnje je suzbijanje uništavanja okoliša, a posebno:

- učinkovito praćenje razina onečišćenja i procjena okoliša; sustav za obavješćivanje o stanju okoliša,
- suzbijanje lokalnog, regionalnog i prekograničnog onečišćavanja zraka i vode,
- ekološka obnova,
- održiva, učinkovita i ekološki prihvatljiva proizvodnja i uporaba energije, sigurnost industrijskih postrojenja,
- klasifikacija i sigurno rukovanje kemikalijama,
- kakvoća vode,
- smanjivanje otpada, recikliranje i sigurno odlaganje otpada te provedba Bazelske konvencije,
- utjecaj poljoprivrede na okoliš, erozija tla i kemijsko onečišćenje,
- zaštita šuma,
- očuvanje biološke raznovrsnosti, zaštićenih područja te održiva uporaba i upravljanje biološkim resursima,
- prostorno planiranje, uključujući graditeljstvo i urbanizam,
- uporaba gospodarskih i fiskalnih instrumenata,
- globalne klimatske promjene,
- obrazovanje i podizanje svijesti o okolišu,
- provedba Konvencije iz Espooa o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica.

3. Suradnja se posebno odvija putem:

- planiranja djelovanja u slučaju katastrofa i ostalih slučajeva opasnosti,

— razmjene informacija i stručnjaka, uključujući informacije i stručnjake koji se bave prijenosom čiste tehnologije te sigurnim i ekološki prihvatljivim korištenjem biotehnologija,

— zajedničke istraživačke djelatnosti,

— poboljšanja pravnih propisa s ciljem usklađivanja s normama Zajednice,

— suradnje na regionalnoj razini, uključujući suradnju u okviru Europske agencije za okoliš koju je osnovala Zajednica te na međunarodnoj razini,

— razvoja strategija, posebno onih vezanih uz globalna i klimatska pitanja kao i s obzirom na postizanje održivog razvoja,

— studija o utjecaju na okoliš.

Članak 70.

Promet

Stranke razvijaju i jačaju suradnju u području prometa.

Suradnja, *inter alia*, ima za cilj restrukturiranje i modernizaciju prometnih sustava i mreža u Rusiji te razvoj i, prema potrebi, osiguravanje usklađenosti prometnih sustava u kontekstu uspostave globalnog prometnog sustava.

Suradnja, *inter alia*, obuhvaća:

- modernizaciju upravljanja i poslovanja cestovnog prometa, željeznica, luka i zračnih luka,
- modernizaciju i razvoj infrastrukture željeznica, vodnih putova, cesta, luka, zračnih luka, zračne plovodbe, uključujući modernizaciju glavnih pravaca od zajedničkog interesa te transeuropskih veza za gore navedene prometne sustave,
- promicanje i razvoj multimodalnog prometa,
- promicanje zajedničkih istraživačkih i razvojnih programa,
- priprema zakonodavnog i institucionalnog okvira za razvoj i provedbu politike, uključujući privatizaciju prometnog sektora.

Članak 71.

Poštanske usluge i telekomunikacije

1. Stranke šire i jačaju suradnju u ovom području s ciljem postupne integracije njihovih telekomunikacijskih i poštanskih mreža na tehničkoj razini. S tim ciljem pokreću posebno sljedeće postupke:

- razmjena informacija o telekomunikacijskim i poštanskim uslugama te politikama vezanim uz televiziju i radiodifuziju,
- razmjena tehničkih i drugih informacija, provođenje programa osposobljavanja i savjetovanja,
- obavljanje prijenosa tehnologija i znanja i iskustva,
- izrada i izvođenje zajedničkih projekata od strane odgovarajućih tijela objiju stranaka,
- promicanje nove komunikacijske opreme, prvenstveno za potrebe gospodarskih i javnih institucija,
- promicanje europskih tehničkih norma, sustava certificiranja i regulatornih pristupa,
- suradnja u osiguravanju komunikacije u kritičnim situacijama, međusobna savjetovanja o izradi smjernica za suradnju operatora u uvjetima elementarnih nepogoda itd.

2. Te su aktivnosti, *inter alia*, usmjerene na sljedeća prioritetna područja:

- razvoj i modernizacija integriranog telekomunikacijskog sektora u Rusiji u okviru tržišnih reformi te izrada odgovarajućeg regulatornog temelja,
- modernizacija telekomunikacijske mreže Rusije i njezina integracija u europske i svjetske mreže na tehničkoj razini,
- suradnja u razvoju sustava za razmjenu informacija i prijenos podataka između organizacija Zajednice i Rusije,
- integracija transeuropskih telekomunikacijskih mreža na tehničkoj razini,
- modernizacija poštanskih i radiodifuzijskih usluga u Rusiji, uključujući pravne i regulatorne aspekte,
- upravljanje telekomunikacijskim, poštanskim, televizijskim i radiodifuzijskim uslugama u promjenjivim gospodarskim okolinama objiju stranaka, uključujući, *inter alia*, organizacijske strukture, strategiju i planiranje, tarifnu politiku i načela kupovine.

Članak 72.

Financijske usluge

Stranke surađuju s ciljem uspostave i razvoja odgovarajućeg okvira za bankarski sektor, sektor osiguranja i ostalih financijskih usluga u Rusiji koji je prilagođen potrebama tržišnoga gospodarstva.

Suradnja je usmjerena na:

- razvoj računovodstvenih standarda koji su prikladni za slobodno tržišno gospodarstvo te koji su u skladu sa standardima koje su usvojile države članice,
- restrukturiranje bankarskog sustava, sustava osiguranja i financijskog sustava,
- poboljšanje praćenja i uređenja bankarskog sektora, sektora osiguranja i financijskih usluga,
- razvoj usklađenih sustava revizije,
- razmjena informacija pripadajućim zakonima na snazi ili u pripremi,
- modernizacija infrastrukture komercijalnih i privatnih banaka.

Članak 73.

Regionalni razvoj

Stranke jačaju međusobnu suradnju u pogledu regionalnog razvoja i prostornog planiranja.

Potiču razmjenu informacija između nacionalnih, regionalnih i lokalnih tijela o regionalnim politikama i politikama prostornog planiranja te o metodama izrade regionalnih politika s posebnim naglaskom na razvoj područja u nepovoljnom položaju.

Također potiču izravan kontakt između odgovarajućih regija i javnih organizacija odgovornih za planiranje regionalnog razvoja s ciljem, *inter alia*, razmjene metoda i načina poticanja regionalnog razvoja.

Članak 74.

Suradnja u području socijalne politike

1. U pogledu zdravlja i sigurnosti, stranke razvijaju međusobnu suradnju s ciljem podizanja razine zaštite zdravlja i sigurnosti radnika.

Ta suradnja posebno obuhvaća:

- obrazovanje i osposobljavanje o pitanjima zaštite zdravlja i sigurnosti radnika pri čemu se posebna pažnja posvećuje visokorizičnim sektorima,
- razvoj i promicanje preventivnih mjera za borbu protiv profesionalnih bolesti i ostalih zdravstvenih smetnja vezanih uz posao,
- sprečavanje velikih opasnosti od nesreća i upravljanje otrovnim kemikalijama,
- istraživanja s ciljem razvoja baze znanja u vezi s radnom okolinom te zdravljem i sigurnošću radnika.

2. U pogledu zapošljavanja, suradnja posebno obuhvaća tehničku pomoć koja se odnosi na:

- optimiziranje tržišta rada,
- modernizaciju usluga posredovanja u zapošljavanju i savjetovanja,
- planiranje i upravljanje programima restrukturiranja,
- poticanje razvoja lokalnog zapošljavanja,
- razmjenu informacija o programima za fleksibilno zapošljavanje, uključujući one koji potiču samozapošljavanje i promiču poduzetništvo.

3. Stranke posebnu pozornost posvećuju suradnji u području socijalne zaštite koja, *inter alia*, obuhvaća suradnju u planiranju i provedbi reformi socijalne zaštite u Rusiji.

Cilj ovih reformi je razviti u Rusiji metode zaštite, svojstvene tržišnim gospodarstvima, i uključujući sve oblike djelatnosti socijalne sigurnosti.

Suradnja također uključuje tehničku pomoć razvoju institucija socijalnog osiguranja s ciljem promicanja postupnog prijelaza na sustav koji se sastoji od kombinacije zaštite temeljene na doprinosima i one temeljene na socijalnoj pomoći, kao i za razvoj odgovarajućih nevladinih organizacija koje pružaju socijalne usluge.

Članak 75.

Turizam

Stranke jačaju i razvijaju međusobnu suradnju koja obuhvaća:

- olakšavanje turističke djelatnosti,
- suradnju između službenih turističkih tijela,
- povećanje protoka informacija,
- prijenos znanja i iskustava,
- proučavanje mogućnosti za zajedničko djelovanje.

Članak 76.

Mala i srednja poduzeća

1. Cilj stranaka je razvoj i jačanje malih i srednjih poduzeća (MSP-ovi) i promicanje suradnje između MSP-ova Zajednice i Rusije.

2. Stranke potiču razmjenu informacija i znanja i iskustava, *inter alia*, u područjima kao što su:

- pravni, administrativni, tehnički, porezni, financijski i drugi uvjeti nužni za osnivanje i širenje MSP-ova te za prekograničnu suradnju,
- pružanje specijaliziranih usluga potrebnih MSP-ovima kao što su osposobljavanje u području menadžmenta i marketinga, računovodstvo, kontrola kvalitete te osnivanje i jačanje agencija koje pružaju takve usluge.
- uspostava stalnih i stabilnih veza između subjekata iz Zajednice i iz Rusije kako bi se poboljšao protok informacija do MSP-ova te promicanje prekogranične suradnje, *inter alia*, pristupom i radom Mreže poslovne suradnje i Euro info komunikacijskih centara pod uvjetom da su ispunjeni potrebni uvjeti za bilo koju od ovih mreža.

Stranke blisko surađuju kako bi se zajamčilo da su potrebni uvjeti za pristup navedenim mrežama ispunjeni.

Članak 77.

Komunikacije, informatika i informacijska infrastruktura

1. Stranke podupiru razvoj suvremenih metoda rukovanja informacijama, uključujući medije. Poduzimaju odgovarajuće korake kako bi potakle učinkovitu međusobnu razmjenu informacija. Prednost se daje programima kojima je cilj široj javnosti pružiti osnovne informacije o Zajednici te stručnim, *inter alia*, poslovnim krugovima pružiti specijalizirane informacije.

2. Stranke poduzimaju potrebne napore usmjerene na širenje i jačanje suradnje kako bi se uspostavila odgovarajuća informacijska infrastruktura. S tim ciljem poduzimaju posebno sljedeće aktivnosti:

- razmjena informacija o politikama za uspostavljanje informacijske infrastrukture, uključujući regulatorne politike,
- istraživanje mogućnosti za zajedničke projekte u vezi s istraživanjem i razvojem informacijske i komunikacijske tehnologije te u vezi s uspostavom informacijske infrastrukture prilagođene potrebama tržišnoga gospodarstva, uzimajući u obzir mogućnost pretvorbe ruskih poduzeća te ruski interes za informatizaciju i omogućavanje međudjelovanje s informacijskim infrastrukturama Zajednice,
- razvoj zajedničkih programa za osposobljavanje stručnjaka u području informacijskih tehnologija i informacijskih usluga,

— promicanje europskih tehničkih norma, sustava za certificiranje i regulatornih pristupa.

Članak 78.

Carina

1. Cilj je suradnje postizanje usklađenosti carinskih sustava stranaka.

2. Suradnja posebno obuhvaća sljedeće:

— razmjenu informacija,

— poboljšanje metoda rada,

— usklađivanje i pojednostavljivanje carinskih postupaka u pogledu roba razmijenjene između stranaka,

— međusobno povezivanje provoznih sustava Zajednice i Rusije,

— potpora pri uvođenju i upravljanju modernim carinskim informacijskim sustavima, uključujući računalne sustave na carinskim kontrolnim točkama,

— međusobna pomoć i zajedničke akcije u vezi s robom s dvojnog namjenom i robom za koju vrijede netarifna ograničenja,

— organizacija seminara i razdoblja osposobljavanja.

Tehnička pomoć pruža se prema potrebi.

3. Ne dovodeći u pitanje daljnju suradnju predviđenu u ovom Sporazumu, a posebno člancima 82. i 84., uzajamna pomoć u carinskim pitanjima između administrativnih tijela stranaka provodi se u skladu s odredbama Protokola 2.

Članak 79.

Suradnja u području statistike

1. Suradnja je usmjerena na daljnji razvoj učinkovitih statističkih sustava, informacijsku i programsko-tehnološku kompatibilnost statističkih podataka kako bi se s vremenom mogli pružiti pouzdani statistički podaci potrebni za podršku i praćenje gospodarske suradnje stranaka i procesa gospodarske reforme u Rusiji te kako bi pridonijeli razvoju privatnog poduzetništva u Rusiji.

2. Stranke posebno surađuju:

— na unaprjeđenju razvoja učinkovitog statističkog sustava u Rusiji, posebno na stvaranju odgovarajućeg institucionalnog okvira,

— na poboljšanju standarda osposobljavanja i stručne razine osoblja koje se bavi statistikom,

— na usklađivanju s međunarodnim metodama, normama i klasifikacijama, a posebno metodama, normama i klasifikacijama Zajednice,

— na pružanju odgovarajućih makro- i mikroekonomskih podataka gospodarskim subjektima iz privatnog i javnog sektora,

— na osiguranju povjerljivosti podataka,

— na razmjeni statističkih informacija i, s tim ciljem, nadogradnji i/ili prikladnom korištenju baza podataka.

Članak 80.

Ekonomska znanost

Stranke olakšavaju proces gospodarske reforme i koordinaciju gospodarskih politika surađujući kako bi se poboljšalo razumijevanje osnova njihovih pripadajućih gospodarstava te plana i provedbe gospodarske politike u tržišnim gospodarstvima.

Stranke:

— razmjenjuju informacije o makroekonomskim rezultatima i izgledima te o razvojnim strategijama,

— analiziraju gospodarska pitanja od obostranog interesa, uključujući oblikovanje gospodarskih politika i provedbenih instrumenata,

— potiču opsežnu suradnju ekonomista i viših dužnosnika kako bi se ubrzao prijenos informacija i znanja i iskustava za izradu gospodarskih politika te osigurati što veće širenje rezultata istraživanja vezanog uz te politike.

Članak 81.

Pranje novca

1. Stranke su suglasne s potrebom za poduzimanjem napora i suradnjom kako bi se spriječila uporaba njihovih financijskih sustava za pranje prihoda od kaznenih djela, a posebno od kaznenih djela povezanih s drogama.

2. Suradnja u ovom području uključuje administrativnu i tehničku pomoć radi uspostave odgovarajućih standarda za sprečavanje pranja novca koji su jednaki onima koje su usvojili Zajednica i međunarodni forumi u ovom području, uključujući Radnu skupinu za financijske mjere (FATF).

Članak 82.

Droge

Stranke surađuju u povećanju djelotvornosti i učinkovitosti politika i mjera protiv nezakonite proizvodnje, opskrbe i trgovine opojnim drogama i psihotropnim tvarima, uključujući sprečavanje zlouporabe kemijskih prekursora, kao i u promicanju prevencije i smanjenja potražnje za drogama. Suradnja u ovom području temelji se na savjetovanjima i bliskoj koordinaciji između stranaka u vezi s ciljevima i mjerama u različitim područjima povezanim s drogama, i osigurava, *inter alia*, razmjenu programa osposobljavanja i uključuje tehničku pomoć iz Zajednice u slučaju kada je ona na raspolaganju.

u Rusiji, stranke surađuju u području uspostave učinkovitog sustava reguliranja kretanja kapitala i plaćanja u Rusiji.

Imajući na umu iskustvo, nadležnost i mogućnosti država članica, odnosno Zajednice, suradnja u ovom području potpomognuta tehničkom pomoći iz Zajednice obuhvaća, *inter alia*:

— uspostavu veza između nadležnih tijela Zajednice i njenih država članica i nadležnih tijela Rusije,

— redovitu razmjenu informacija,

— pomoć u izradi odgovarajućih propisa.

Članak 83.

Suradnja u području reguliranja kretanja kapitala i plaćanja u Rusiji

Ne dovodeći u pitanje članak 52., prepoznajući potrebu stabilnog funkcioniranja i razvoja unutarnjeg valutnog tržišta

Kako bi se omogućilo optimalno korištenje raspoloživih sredstava, stranke osiguravaju blisku koordinaciju s mjerama koje su poduzele druge zemlje i međunarodne organizacije.

GLAVA VIII.

SURADNJA U SPREČAVANJU NEZAKONITIH AKTIVNOSTI

Članak 84.

Stranke uspostavljaju suradnju s ciljem sprečavanja nezakonitih aktivnosti kao što su:

- nezakonita imigracija i nezakonita prisutnost fizičkih osoba s njihovim državljanstvom na njihovom području, uzimajući u obzir načelo i praksu ponovnog prihvata,
- nezakonite aktivnosti u području gospodarstva, uključujući korupciju,
- nezakonite transakcije različitih roba, uključujući industrijski otpad,
- krivotvorenje,
- nezakonita trgovina opojnim drogama i psihotropnim tvarima.

Suradnja u gore navedenim područjima temeljit će se na zajedničkim savjetovanjima i bliskim međusobnim odnosima te će pružati tehničku i administrativnu pomoć uključujući:

- izradu nacionalnih propisa u području sprječavanja nezakonitih aktivnosti,
- uspostavu informacijskih centara,
- povećanje učinkovitosti institucija koje se bave sprečavanjem nezakonitih djela,
- osposobljavanje osoblja i razvoj istraživačkih infrastruktura,
- izradu obostrano prihvatljivih mjera za sprečavanje nezakonitih aktivnosti.

GLAVA IX.

KULTURNA SURADNJA*Članak 85.*

1. Stranke se obvezuju promicati kulturnu suradnju s ciljem jačanja postojećih veza između njihovih naroda te poticati međusobno poznavanje jezika i kultura Zajednice i Rusije uz poštovanje stvaralačke slobode i uzajamnog pristupa kulturnim vrijednostima.
2. Suradnja posebno obuhvaća sljedeća područja:
 - razmjenu informacija i iskustava u području očuvanja i zaštite spomenika i područja (arhitektonska baština),
 - kulturnu razmjenu između institucija, umjetnika i ostalih osoba angažiranih u području kulture,
 - prijevod literarnih djela.
3. Vijeće za suradnju može dati preporuke za provedbu ovog članka.

GLAVA X.

FINANCIJSKA SURADNJA*Članak 86.*

Radi postizanja ciljeva ovog Sporazuma, a posebno njegovih glava VI. i VII., te u skladu s člancima 87., 88. i 89., Rusija od Zajednice prima privremenu financijsku pomoć putem tehničke pomoći u obliku bespovratnih sredstava za ubrzanje gospodarske pretvorbe Rusije.

Članak 87.

Ova financijska pomoć obuhvaćena je u okviru programa Tacis predviđenog u odgovarajućoj uredbi Vijeća Zajednice.

Članak 88.

Ciljevi i područja financijske pomoći Zajednice utvrđuju se u indikativnom programu koji odražava utvrđene prioritete koje stranke dogovaraju uzimajući u obzir potrebe Rusije, apsorpcijsku sposobnost sektora i napredak u reformi. Stranke o tome obavješuju Vijeće za suradnju.

Članak 89.

Kako bi se omogućilo optimalno korištenje raspoloživih sredstva, stranke osiguravaju da su doprinosi iz tehničke pomoći Zajednice u bliskoj koordinaciji s doprinosima iz drugih izvora kao što su države članice, druge zemlje te međunarodne organizacije kao što su Međunarodna banka za obnovu i razvoj i Europska banka za obnovu i razvoj.

GLAVA XI.

INSTITUCIONALNE, OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 90.

Ovim se osniva Vijeće za suradnju koje nadzire provedbu ovog Sporazuma. Ono se sastaje na ministarskoj razini jednom godišnje i kada okolnosti to zahtijevaju. Preispituje sva važna pitanja koja se pojave u okviru ovog Sporazuma i sva druga bilateralna ili međunarodna pitanja od obostranog interesa radi postizanja ciljeva ovog Sporazuma. Vijeće za suradnju također može davati odgovarajuće preporuke na temelju dogovora između predstavnika stranaka u Vijeću za suradnju.

Članak 91.

1. Vijeće za suradnju sastoji se od članova Vijeća Europske unije i članova Komisije Europskih zajednica, s jedne strane, i članova Vlade Ruske Federacije, s druge strane.

2. Vijeće za suradnju donosi svoj poslovnik.

3. Funkciju predsjednika Vijeća za suradnju naizmjenice izvršavaju predstavnik Zajednice i član Vlade Ruske Federacije.

Članak 92.

1. Vijeću za suradnju u obavljanju njegovih dužnosti pomaže Odbor za suradnju koji je sastavljen od predstavnika članova Vijeća Europske unije i predstavnika Komisije Europskih zajednica, s jedne strane, i predstavnika Vlade Ruske Federacije, s druge strane, obično na razini viših državnih službenika. Funkciju predsjednika Odbora za suradnju naizmjenice izvršavaju predstavnik Zajednice i predstavnik Vlade Ruske Federacije.

Vijeće za suradnju u svojem poslovniku određuje dužnosti Odbora za suradnju, koje uključuju pripremu sastanaka Vijeća za suradnju i dužnosti predviđene u člancima 16., 17. i 53. te u Prilogu 2., kao i način na koji Odbor djeluje.

2. Vijeće za suradnju može prenijeti bilo koje o svojih ovlasti na Odbor za suradnju, koji osigurava kontinuitet sastanaka Vijeća za suradnju.

Članak 93.

Vijeće za suradnju može odlučiti osnovati bilo kakve druge posebne odbore ili tijela koja mu mogu pomoći u izvršavanju

njegovih dužnosti te odlučuje o sastavu i dužnostima takvih odbora ili tijela kao i o načinu na koji djeluju.

Članak 94.

Pri razmatranju bilo kojeg pitanja koje se javi u okviru ovog Sporazuma u vezi s odredbom koja se odnosi na određeni članak GATT-a, Vijeće za suradnju u najvećoj mogućoj mjeri uzima u obzir tumačenje dotičnog članka GATT-a kakvo općenito upotrebljavaju ugovorne stranke GATT-a.

Članak 95.

Ovim se osniva Odbor za parlamentarnu suradnju. On se sastaje u vremenskim razmacima koje sam odredi.

Članak 96.

1. Odbor za parlamentarnu suradnju sastoji se od članova Europskog parlamenta, s jedne strane, i članova Federalne skupštine Ruske Federacije, s druge strane.

2. Odbor za parlamentarnu suradnju donosi svoj poslovnik.

3. Parlamentarnim odborom za suradnju naizmjenice presjedaju član Europskog parlamenta, odnosno član Federalne skupštine Ruske Federacije, u skladu s odredbama koje se utvrđuju u njegovom poslovniku.

Članak 97.

Odbor za parlamentarnu suradnju može zatražiti relevantne informacije o provedbi ovog Sporazuma od Vijeća za suradnju koje Odboru dostavlja zatražene informacije.

Odbor za parlamentarnu suradnju obavješćuje se o preporukama Vijeća za suradnju.

Odbor za parlamentarnu suradnju može davati preporuke Vijeću za suradnju.

Članak 98.

1. Svaka stranka obvezuje se, u okviru ovog Sporazuma, osigurati da fizičke i pravne osobe druge stranke imaju

pristup nadležnim sudovima i administrativnim tijelima stranaka radi zaštite svojih osobnih i imovinskih prava, uključujući prava intelektualnog, industrijskog i trgovačkog vlasništva, bez diskriminacije u odnosu na vlastite državljane.

2. U granicama svojih ovlasti, stranke:

- potiču usvajanje arbitraže radi rješavanja sporova koji proi-
zlaže iz poslovnih transakcija i suradnje između gospodar-
skih subjekata Zajednice i Rusije,
- su suglasne da u slučaju kada se spor preda na arbitražu,
svaka stranka u sporu može odabrati svoga arbitra bez
obzira na njegovo državljanstvo, osim ako pravila arbi-
tražnog tijela koje stranke odaberu drukčije predviđaju, te
da predsjedavajući treći arbitar ili jedini arbitar može biti
državljanin treće države,
- preporučuju svojim gospodarskim subjektima da spora-
zumno odaberu pravo koje se primjenjuje na njihove
ugovore,
- potiču primjenu arbitražnih pravila koje je izradila Komisija
Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko pravo (Unci-
tral) te arbitraže bilo kojeg tijela države potpisnica Konven-
cije o priznanju i izvršenju stranih arbitražnih odluka
potpisane u New Yorku 10. lipnja 1958.

Članak 99.

Niti jedna odredba ovog Sporazuma ne sprečava stranku da
poduzme mjere:

1. koje smatra nužnima za zaštitu svojih ključnih sigurnosnih
interesa:
 - (a) kako bi spriječila otkrivanje informacija u suprotnosti s
njezinim ključnim sigurnosnim interesima;
 - (b) koje se odnose na fizičke materijale ili materijale iz kojih
su dobiveni;
 - (c) koji se odnose na proizvodnju ili trgovinu oružjem, stre-
ljivom ili ratnim materijalom ili na istraživanje, razvoj ili
proizvodnju koja je prijeko potrebna za obrambene
svrhe, pod uvjetom da takve mjere ne narušavaju
uvjete tržišnog natjecanja u odnosu na proizvode koji
nisu namijenjeni u izričito vojne svrhe;
 - (d) u slučaju ozbiljnih unutarnjih poremećaja koji utječu na
očuvanje zakona i reda, u vrijeme rata ili ozbiljne među-
narodne napetosti koja predstavlja ratnu prijetnju, ili radi

ispunjavanja obveza koje je preuzela radi očuvanja mira i
međunarodne sigurnosti; ili

2. koje smatra nužnima kako bi poštovala svoje međunarodne
obveze i preuzete obveze ili autonomne mjere koje podu-
zima u skladu s takvim opće prihvaćenim međunarodnim
obvezama i preuzetim obvezama u pogledu nadzora nad
dvojakom uporabom industrijske robe i tehnologije.

Članak 100.

1. U područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom i bez
utjecaja na bilo koje posebne odredbe sadržane u njemu:

- režim koji Rusija primjenjuje u odnosu na Zajednicu nema
za posljedicu nikakvu diskriminaciju između država članica,
njihovih državljana ili trgovačkih društava ili poduzeća,
- režim koji Zajednica primjenjuje u odnosu na Rusiju nema
za posljedicu nikakvu diskriminaciju između ruskih držav-
ljana ili ruskih trgovačkih društava ili poduzeća.

2. Odredbe stavka 1. ne dovode u pitanje pravo stranaka da
primijene relevantne odredbe svog fiskalnog zakonodavstva na
porezne obveznike koji nisu u istovjetnoj situaciji posebno u
pogledu njihovog mjesta boravišta.

Članak 101.

1. Svaka od stranaka može uputiti Vijeću za suradnju bilo
kakav spor koji se odnosi na primjenu ili tumačenje ovog
Sporazuma.

2. Vijeće za suradnju može riješiti spor putem preporuke.

3. U slučaju da spor nije moguće riješiti u skladu sa stavkom
2., bilo koja stranka može obavijestiti drugu stranku o imeno-
vanju miritelja; druga stranka tada mora u roku od dva mjeseca
imenovati drugog miritelja. Za primjenu ovog postupka Zajed-
nica i njezine države članice smatraju se jednom strankom u
sporu.

Vijeće za suradnju imenuje trećega miritelja.

Preporuke miritelja donose se većinom glasova. Takve prepo-
ruke nisu obvezujuće za stranke.

4. Vijeće za suradnju može donijeti poslovnik za rješavanje
sporova.

Članak 102.

Stranke su suglasne da se na zahtjev bilo koje stranke odmah
savjetuju putem odgovarajućih kanala kako bi raspravile o bilo

kojim pitanjima koja se odnose na tumačenje ili provedbu ovog Sporazuma i na druge relevantne aspekte odnosa između stranaka.

Odredbe ovog članka ni na koji način ne utječu i ne dovode u pitanje članke 17., 18., 101. i 107.

Članak 103.

Tretman dodijeljen Rusiji u skladu s ovim Sporazumom ni u kojem slučaju nije povoljniji od tretmana koji države članice dodjeljuju jedna drugoj.

Članak 104.

Za potrebe ovog Sporazuma, izraz „stranke” znači Zajednica ili njezine države članice ili Zajednica i njezine države članice, u skladu s njihovim odgovarajućim ovlastima, s jedne strane, i Rusija, s druge strane.

Članak 105.

U mjeri u kojoj su pitanja obuhvaćena ovim Sporazumom obuhvaćena i Ugovorom o Energetskoj povelji i njegovim protokolima, taj se Ugovor i protokoli po stupanju na snagu primjenjuju na takva pitanja, ali samo u mjeri u kojoj je u njima predviđena takva primjena.

Članak 106.

Ovaj se Sporazum sklapa na početno razdoblje od 10 godina. Sporazum se automatski obnavlja iz godine u godinu u slučaju da niti jedna stranka drugoj stranci ne dostavi pisanu obavijest o otkazu Sporazuma najmanje šest mjeseci prije njegovoga isteka.

Članak 107.

1. Stranke poduzimaju sve opće ili posebne mjere koje su potrebne kako bi ispunile svoje obveze u okviru ovog Sporazuma. One se brinu da se postignu ciljevi određeni u ovom Sporazumu.

2. Ako jedna od stranaka smatra da druga stranka nije ispunila obvezu u okviru ovog Sporazuma, ona može poduzeti odgovarajuće mjere. Prije toga, osim u slučajevima od osobite hitnosti, ona dostavlja Vijeću za suradnju sve relevantne informacije koje su potrebne za temeljito ispitivanje situacija radi pronalazjenja rješenja koje je prihvatljivo strankama.

Pri odabiru tih mjera prednost se mora dati onim mjerama koje najmanje narušavaju provedbu ovog Sporazuma. O tim se

mjerama odmah obavješćuje Vijeće za suradnju ako to druga stranka zatraži.

Članak 108.

Prilozi 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. i 10. kao i protokoli 1. i 2. čine sastavni dio ovog Sporazuma.

Članak 109.

Sve dok se na temelju ovog Sporazuma ne postignu jednaka prava pojedinaca i gospodarskih subjekata, ovaj Sporazum ne utječe na prava koja su im osigurana postojećim sporazumima koji obvezuju jednu ili više država članica, s jedne strane, i Rusiju, s druge strane, osim u područjima koja su unutar nadležnosti Zajednice i ne dovodeći u pitanje obveze država članica koje proizlaze iz ovog Sporazuma u područjima u njihovoj nadležnosti.

Članak 110.

Ovaj se Sporazum primjenjuje, s jedne strane, na područja na kojima se primjenjuju Ugovor o osnivanju Europske zajednice, Ugovor o osnivanju Europske zajednice za ugljen i čelik i Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju te pod uvjetima utvrđenima u tim ugovorima, te, s druge strane, na državnom području Rusije.

Članak 111.

Ovaj je Sporazum sastavljen u po dva primjerka na danskom, engleskom, francuskom, grčkom, nizozemskom, njemačkom, portugalskom, španjolskom, talijanskom i ruskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

Članak 112.

Stranke odobravaju ovaj Sporazum u skladu s vlastitim postupcima.

Ovaj Sporazum stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca koji slijedi nakon dana kada su stranke obavijestile jedna drugu o dovršetku postupaka iz prvog stavka.

Njegovim stupanjem na snagu te u mjeri u kojoj se tiče odnosa između Zajednice i Rusije, ne dovodeći u pitanje članak 22. stavke 1., 3. i 5., ovaj Sporazum zamjenjuje Sporazum između Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju i Saveza Sovjetskih Socijalističkih Republika o trgovini i gospodarskoj i trgovinskoj suradnji potpisan u Bruxellesu 18. prosinca 1989.

Hecho en Corfú, el veinticuatro de junio de mil novecientos noventa y cuatro.

Udfærdiget i Corfu den fireogtyvende juni nitten hundrede og fireoghalvfems.

Geschehen zu Korfu am vierundzwanzigsten Juni neunzehnhundertvierundneunzig.

Έγινε στην Κέρκυρα, στις είκοσι τέσσερις Ιουνίου χίλια εννιακόσια ενενήντα τέσσερα.

Done at Corfu on the twenty-fourth day of June in the year one thousand nine hundred and ninety-four.

Fait à Corfou, le vingt-quatre juin mil neuf cent quatre-vingt-quatorze.

Fatto a Corfù, addì ventiquattro giugno millenovecentonovantaquattro.

Gedaan te Korfoe, de vierentwintigste juni negentienhonderd vierennegentig.

Feito em Corfu, em vinte e quatro de Junho de mil novecentos e noventa e quatro.

**СОВЕРШЕНО НА КОРФУ ДВАДЦАТЬ ЧЕТВЕРТОГО ИЮНЯ ТЫСЯЧА ДЕВЯТЬСОТ
ДЕВЯНОСТО ЧЕТВЕРТОГО ГОДА**

Pour le Royaume de Belgique

Voor het Koninkrijk België

Für das Königreich Belgien

På Kongeriget Danmarks vegne

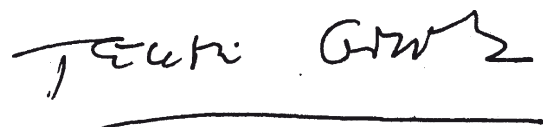
Für die Bundesrepublik Deutschland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

Pour la République française

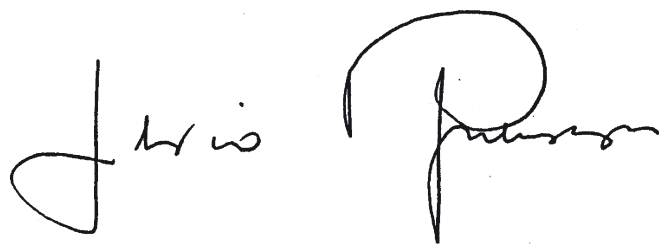

Thar cheann Na hÉireann

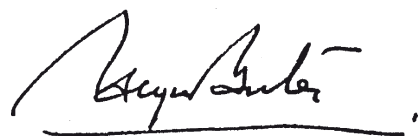
For Ireland

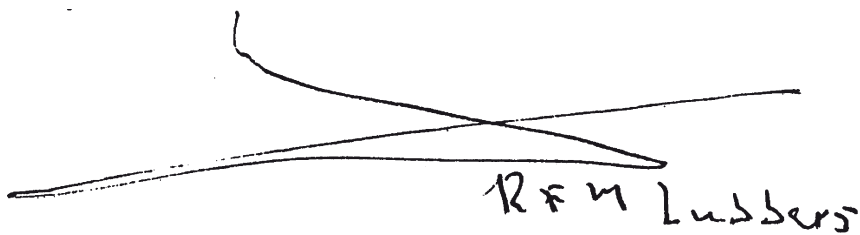
Per la Repubblica italiana

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

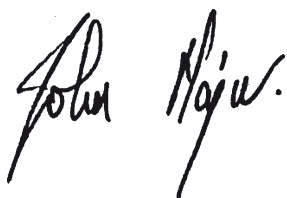

R F M Lubbers

Pela República Portuguesa

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Por las Comunidades Europeas

For De Europæiske Fællesskaber

Für die Europäischen Gemeinschaften

Για τις Ευρωπαϊκές Κοινοότητες

For the European Communities

Pour les Communautés européennes

Per le Comunità europee

Voor de Europese Gemeenschappen

Pelas Comunidades Europeias

ЗА РОССИЙСКУЮ ФЕДЕРАЦИЮ

POPIS PRILOGA

- Prilog* 1. Indikativni popis povlastica koje Rusija dodjeljuje zemljama bivšeg SSSR-a u područjima koja su obuhvaćena ovim Sporazumom (od siječnja 1994.)
- Prilog* 2. Odstupanja od članka 15. (količinska ograničenja)
- Prilog* 3. Rezerve Zajednice u skladu s člankom 28. stavkom 2.
- Prilog* 4. Rezerve Rusije u skladu s člankom 28. stavkom 3.
- Prilog* 5. Prekogranično pružanje usluga, popis usluga za koje stranke dodjeljuju tretman najpovlaštenije nacije
- Prilog* 6. Definicije u vezi s financijskim uslugama
- Prilog* 7. Financijske usluge
- Prilog* 8. Odredbe u vezi s člancima 34. i 38.
- Prilog* 9. Prijelazno razdoblje za odredbe o tržišnom natjecanju i za uvođenje količinskih ograničenja
- Prilog* 10. Zaštita intelektualnog, industrijskog i trgovačkog vlasništva iz članka 54.

POPIS PROTOKOLA

- Protokol 1. o osnivanju kontaktne skupine za ugljen i čelik
- Protokol 2. o uzajamnoj administrativnoj pomoći u pogledu ispravne primjene carinskog zakonodavstva

PRILOG 1.

INDIKATIVNI POPIS POVLASTICA KOJE RUSIJA DODJELJUJE ZEMLJAMA BIVŠEG SSSR-a U PODRUČJIMA KOJA SU OBUHVAĆENA OVIM SPORAZUMOM**(od siječnja 1994.)**

Povlastice se dodjeljuju bilateralno na temelju odgovarajućih sporazuma ili ustaljene prakse. Njima se osigurava, *inter alia*:

1. Oporezivanje uvoza/izvoza

Ne primjenjuju se uvozne carine.

Ne primjenjuju se izvozne carine u slučaju robe dostavljene u skladu s godišnjim bilateralnim međudržavnim sporazumima o trgovini i suradnji u okviru nomenklatura i količina koje su u njima određene, a koja se smatra „izvozom za potrebe savezne države” kako je definirano odgovarajućim pravom Rusije.

Na uvoz se ne primjenjuje PDV.

Na uvoz se ne primjenjuju trošarine.

2. Raspodjela kvota i postupci izdavanja dozvola

Izvozne kvote za isporuke ruskih proizvoda u skladu s godišnjim bilateralnim međudržavnim sporazumima o trgovini i suradnji otvaraju se na isti način kao za „isporuke za državne potrebe”.

3. Posebni uvjeti za sve vrste djelatnosti u bankarskom i financijskom sektoru (uključujući poslovni nastan, poslovanje), kretanje posebnih i tekućih plaćanja, pristup vrijednosnim papirima itd.**4. Sustav cijena u vezi s izvozom nekih vrsta sirovina i poluproizvoda (ugljen, sirova nafta, prirodni plin, rafinirani naftni proizvodi) iz Rusije**

Cijene se određuju na temelju odgovarajućih prosječnih svjetskih cijena preračunatih u rublje ili odgovarajuću nacionalnu valutu prema tečaju Središnje banke Rusije 15. dana mjeseca koji prethodi mjesecu izvoza.

5. Uvjeti prijevoza i provoza

U pogledu zemalja Zajednice nezavisnih država koje su stranke Multilateralnog sporazuma „o načelima i uvjetima odnosa u području prijevoza” i/ili na temelju bilateralnih sporazuma o prijevozu i provožu, na uzajamnoj osnovi ne primjenjuju se porezi niti pristojbe na prijevoz i carinjenje robe (uključujući robu u provožu) niti na provoz vozila.

6. Komunikacijske usluge, uključujući poštanske, kurirske, telekomunikacijske, audiovizualne i druge usluge**7. Pristup informacijskim sustavima i bazama podataka**

PRILOG 2.

ODSTUPANJA OD ČLANKA 15. (KOLIČINSKA OGRANIČENJA)

1. Rusija može poduzeti iznimne mjere koje odstupaju od odredaba članka 15. u obliku količinskih ograničenja na nediskriminirajućoj osnovi u skladu s člankom XIII. GATT-a. Takve se mjere mogu poduzeti samo po isteku prve kalendarske godine nakon potpisivanja Sporazuma.
2. Te se mjere mogu poduzeti samo u okolnostima navedenima u Prilogu 9.
3. Ukupna vrijednost uvoza robe koja je podložna tim mjerama ne smije premašiti sljedeće udjele u ukupnom uvozu robe podrijetlom iz Zajednice:
 - 10 % tijekom druge i treće kalendarske godine nakon potpisivanja Sporazuma,
 - 5 % tijekom četvrte i pete kalendarske godine nakon potpisivanja Sporazuma,
 - 3 % nakon toga, do ruskog pristupanja GATT-u/WTO-u.Gore navedeni udjeli određuju s obzirom na vrijednost ruskog uvoza robe podrijetlom iz Zajednice tijekom posljednje godine prije uvođenja količinskih ograničenja za koju su dostupni statistički podaci.

Ove se odredbe ne smiju izbjegavati povećanjem tarifne zaštite dotične uvezene robe.
4. Ove mjere se na primjenjuju nakon ruskog pristupanja GATT-u/WTO-u, osim ako je drukčije predviđeno u ruskom protokolu o pristupanju GATT-u/WTO-u.
5. Rusija obavješćuje Odbor za suradnju o svim mjerama koje namjerava poduzeti u skladu s uvjetima ovog Priloga, a Odbor za suradnju održava, ako to zatraži Zajednica, savjetovanja o takvim mjerama prije nego se one poduzmu te o sektorima na koje se one primjenjuju.

PRILOG 3.

REZERVE ZAJEDNICE U SKLADU S ČLANKOM 28. STAVKOM 2.**Rudarstvo**

U nekim državama članicama koncesije mogu biti potrebne za rudarstvo i prava na minerale za trgovačka društva koja nisu pod kontrolom Zajednice.

Ribarstvo

Pristup i korištenje bioloških resursa i ribolovnih područja koja se nalaze u morskim vodama pod suverenitetom ili unutar nadležnosti država članica ograničeni su na ribarske brodove koje plove pod zastavom države članice i koje su registrirane na području Zajednice, osim ako je drukčije predviđeno.

Kupovina nekretnina

U nekim državama članicama kupovina nekretnina podliježe ograničenjima.

Audiovizualne usluge uključujući radio

Nacionalni tretman koji se odnosi na produkciju i distribuciju, uključujući radiodifuziju i druge oblike prijenosa javnosti može biti rezerviran za audiovizualna djela koja zadovoljavaju određene uvjete s obzirom na podrijetlo.

Telekomunikacijske usluge uključujući mobilne i satelitske usluge*Rezervirane usluge*

U nekim državama članicama pristup tržištu u pogledu dodatnih usluga i infrastrukture ograničen je.

Slobodna zanimanja

Usluge rezervirane za fizičke osobe koje su državljani država članica. Pod određenim uvjetima te osobe mogu osnovati trgovačka društva.

Poljoprivreda

U nekim državama članicama nacionalni tretman ne primjenjuje se na trgovačka društva koja nisu pod kontrolom Zajednice, a koja se žele baviti poljoprivrednim poduzetništvom. Stjecanje vinograda od strane trgovačkih društava podliježe notifikaciji, ili, prema potrebi, odobrenju.

Usluge novinskih agencija

U nekim državama članicama strano sudjelovanje u izdavačkim trgovačkim društvima i radiodifuzijskim trgovačkim društvima ograničeno je.

PRILOG 4.

REZERVE RUSIJE U SKLADU S ČLANKOM 28. STAVKOM 3.**Korištenje podzemlja i prirodnih bogatstava uključujući rudarstvo**

1. Trgovačkim društvima koja nisu pod kontrolom Rusije koncesija za iskop određenih ruda i metala može biti potrebna.
2. Neke posebne dražbe za korištenje podzemlja i prirodnih bogatstava za mala poduzeća ili obrambena poduzeća koja su predmetom pretvorbe vojne industrije mogu biti zatvorene za trgovačka društva koja nisu pod kontrolom Rusije.

Ribolov

Za ribolov je potrebno odobrenje odgovarajućeg tijela vlade.

Kupovina nekretnina (nepokretne imovine) i posredništvo

- (a) Trgovačkim društvima koja nisu pod kontrolom Rusije nije dopušteno stjecanje zemljišnih parcela. Međutim, ta društva mogu zakupiti zemljišne parcele na razdoblje ne dulje od 49 godina.
- (b) Iznimno od točke (a), trgovačka društva koja nisu po kontrolom Rusije mogu stjecati zemljišne parcele u slučajevima kada su takva društva priznata kao kupci u skladu sa Zakonom Ruske Federacije o privatizaciji državnih i općinskih poduzeća u Ruskoj Federaciji i s drugim odgovarajućim zakonima i drugim propisima, uključujući zahtjeve programa privatizacije:
 - u okviru privatizacije državnih i općinskih poduzeća u obliku javnog natječaja za poslovna ulaganja i dražbi,
 - u okviru širenja i dodatne izgradnje poduzeća u obliku javnog natječaja za poslovna ulaganja i dražbi.

Telekomunikacije

Telekomunikacijske usluge uključujući mobilne i satelitske usluge, izgradnja, postavljanje, rad i održavanje komunikacijskih uređaja ograničeni su.

Usluge masovnih medija

Postoje određena ograničenja stranog sudjelovanja u trgovačkim društvima za masovne medije.

Slobodna zanimanja

Određene su djelatnosti zatvorene, ograničene ili podložne posebnim uvjetima za fizičke osobe koje nisu ruski državljani.

Zakup federalne imovine

Davanje u zakup federalne imovine čija vrijednost premašuje 100 milijuna rubalja trgovačkim društvima sa stranim udjelom izvršava se uz dozvolu državnog tijela ovlaštenog za upravljanje takvom imovinom. Ta se najviša vrijednost povisuje i bit će iskazana u konvertibilnoj valuti.

PRILOG 5.

PREKOGRAIČNO PRUŽANJE USLUGA

POPIS USLUGA ZA KOJE STRANKE DODJELJUJU TRETMAN NAJPOVLAŠTENIJE NACIJE

- (a) **Sektori koji će biti obuhvaćeni u skladu s privremenom Središnjom klasifikacijom proizvoda (SKP) Organizacije Ujedinjenih naroda:**
- Konzultantske usluge koje se odnose na usluge računovodstvene revizije: dio SKP-a 86212 izuzev „usluga revizije”
Konzultantske usluge koje se odnose na knjigovodstvene usluge SKP 86220
Tehničke usluge SKP 8672
Usluge integriranog inženjerstva SKP 8673
Savjetodavne i predprojektne usluge u arhitekturi SKP 86711
Usluge projektiranja u arhitekturi SKP 86712
Usluge urbanističkog planiranja i usluge krajobrazne arhitekture SKP 8674
Računalne i srodne usluge:
Konzultantske usluge u vezi s instaliranjem računalne strojne opreme SKP 841
Usluge primjene programske podrške SKP 842
Usluge vezane uz baze podataka SKP 844
Oglašavanje SKP 871
Istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja SKP 864
Usluge savjetovanja u menadžmentu SKP 866
Usluge tehničkog ispitivanja i analize SKP 8676
Savjetodavne i konzultantske usluge vezane uz poljoprivredu, lov i šumarstvo
Savjetodavne i konzultantske usluge vezane uz ribarstvo
Savjetodavne i konzultantske usluge vezane uz rudarstvo
Tiskanje i izdavaštvo SKP 88442
Kongresne usluge
Usluge prevođenja SKP 87905
Usluge unutarnjeg uređenja SKP 87907
Telekomunikacije:
Usluge s dodanom vrijednosti uključujući (ali ne ograničeno na) elektroničku poštu, glasovnu poštu, obavješćivanje putem interneta i pretraživanje baza podataka, obradu podataka, elektroničku razmjenu podataka, pretvorbu koda i protokola
Prijenos podataka komutacijom paketa i komutacijom kanala
Graditeljstvo i srodne tehničke usluge: terensko ispitivanje SKP 5111
Franšiza SKP 8929
Usluge dopisnog obrazovanja odraslih dio SKP-a 924
Usluge novinskih i tiskarskih agencija SKP 962
Usluge iznajmljivanja/leasinga bez operatora s obzirom na ostalu transportnu opremu (SKP 83101 privatna osobna vozila, 83102 vozila za prijevoz robe, 83105) i vezane uz ostale strojeve i opremu (SKP 83106, 83107, 83108, 83109)
Usluge posredništva i trgovine na veliko koja se odnosi na uvoz i izvoz (dio SKP-a 621 i 622)
Istraživanje i razvoj programske podrške
Reosiguranje i retrocesija te pomoćne usluge vezane uz osiguranje, kao što su konzultantske, aktuarske usluge, usluge procjene rizika i naplate odštetnih zahtjeva
Osiguranje od rizika u vezi s:
i. pomorskim prijevozom i komercijalnim zračnim prijevozom i lansiranjem i prijevozom u svemir (uključujući satelite), uz osiguranje koje pokriva bilo što ili sve od navedenog: osobe koje se prevoze, roba koja se izvozi ili uvozi, isto vozilo kojim se roba prevozi i bilo kakva odgovornost koja iz tog proizlazi;
ii. robom u međunarodnom provozu; i
iii. osiguranjem od nezgode i zdravstvenim osiguranjem; i osiguranjem od osobne automobilske odgovornosti u slučaju prekograničnog kretanja.
- (b) **Usluge obrade podataka SKP 843**
- Pružanje i prijenos financijskih informacija i obrada financijskih podataka (vidjeti Prilog 6. dio B točke 11. i 12.).
Za usluge navedene u skladu s točkom (b) primjenjivat će se tretman najpovlaštenije nacije pridržavajući se članka 38., bez Priloga 8. dijela A.

PRILOG 6.

DEFINICIJE U VEZI S FINANCIJSKIM USLUGAMA

Financijska usluga je svaka usluga financijske prirode koju nudi pružatelj financijske usluge jedne od stranaka. Financijske usluge uključuju sljedeće aktivnosti:

A. Sve usluge osiguranja i usluge povezane s osiguranjem

1. izravno osiguranje (uključujući suosiguranje)
 - i. životno;
 - ii. neživotno osiguranje.
2. Reosiguranje i retrocesija.
3. Posredovanje u osiguranju, kao što su brokери i agencije.
4. Usluge vezane uz osiguranje, kao što su konzultantske usluge, aktuarske usluge, usluge procjene rizika i usluge naplate odštetnih zahtjeva.

B. Bankarske i ostale financijske usluge (isključujući osiguranje)

1. Zaprimanje depozita i ostalih povratnih sredstava od javnosti.
2. Davanje zajmova svih vrsta, uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, faktoring i financiranje komercijalnih transakcija.
3. Financijski leasing.
4. Sve usluge plaćanja i prijenosa novca, uključujući kreditne, platne i debitne kartice, putne čekove i bankovne mjenice.
5. Garancije i preuzete obveze.
6. Trgovanje za vlastiti račun ili za račun stranke, bilo na burzi, na izvanburzovnom tržištu ili na neki drugi način, sljedećim:
 - (a) instrumentima tržišta novca (uključujući čekove, mjenice, potvrde o depozitu itd.);
 - (b) devizama;
 - (c) izvedenicama koje uključuju, ali nisu ograničene na budućnosnice i opcije;
 - (d) tečajnim i kamatnim instrumentima, uključujući proizvode kao što su ugovori o razmjeni, terminski ugovori o kamatnoj stopi itd.;
 - (e) prenosivim vrijednosnim papirima;
 - (f) ostalim prenosivim instrumentima i financijskim sredstvima, uključujući zlatne poluge.
7. Sudjelovanje u izdavanju svih vrsta vrijednosnih papira, uključujući pokroviteljstvo i plasiranje kao agent (javno ili privatno) i pružanje usluga u odnosu na to izdavanje.
8. Brokerski novčani poslovi.
9. Upravljanje aktivom, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljima, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje mirovinskim fondom, usluge deponiranja i povjerbe.
10. Usluge namirenja i klirinške usluge za financijska sredstva, uključujući vrijednosne papire, izvedenice, i ostale prenosive instrumente.
11. Pružanje i prijenos financijskih informacija, i obrada financijskih podataka i pripadajuće programske podrške od strane pružatelja ostalih financijskih usluga.
12. Savjetodavno posredovanje i ostale pomoćne financijske usluge u svim poslovima koji su gore navedeni u točkama 1. do 11., uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje o ulaganjima i portfelju, savjetovanje o kupnji i restrukturiranju poduzeća i strategiji.

Sljedeće se aktivnosti izuzimaju iz definicije financijskih usluga:

- (a) aktivnosti koje obavljaju središnje banke ili bilo koja druga javna institucija u provođenju monetarne i tečajne politike;
 - (b) aktivnosti koje provode središnje banke, vladine agencije ili tijela, ili javne institucije, za račun vlade ili s jamstvom vlade, osim u slučaju kada te aktivnosti mogu obavljati pružatelji financijskih usluga u tržišnom natjecanju s takvim javnim tijelima;
 - (c) aktivnosti koje čine dio zakonskog sustava socijalne sigurnosti ili javnih mirovinskih programa, osim u slučaju kada te aktivnosti mogu obavljati pružatelji financijskih usluga u tržišnom natjecanju s javnim tijelima ili privatnim institucijama.
-

PRILOG 7.

FINANCIJSKE USLUGE

A. U pogledu bankarskih usluga iz Priloga 6. dijela B, tretman najpovoljnije nacije koji Rusija dodjeljuje sukladno članku 28. stavku 1., u vezi s poslovnim nastanom putem osnivanja samo društva kćeri (izuzimajući prema tome poslovni nastan putem osnivanja podružnice) i nacionalni tretman koji dodjeljuje sukladno članku 28. stavku 3. znači tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji Rusija dodjeljuje vlastitim trgovačkim društvima uz sljedeće iznimke:

1. Rusija zadržava pravo:

- (a) nastavka primjene gornje granice na ruska društva kćeri i podružnice trgovačkih društava Zajednice kojom se ograničava ukupan udio stranog kapitala u ruskom bankarskom sustavu koja se primjenjuje na dan potpisivanja Sporazuma;
- (b) primjene na ruska društva kćeri trgovačkih društava Zajednice minimalnog potrebnog kapitala koji je viši od onog koji primjenjuje na vlastita trgovačka društva pod uvjetom da se taj minimalni potrebni kapital ne povisuje u usporedbi s onim koji je bio na snazi na dan potpisivanja Sporazuma prije nego što se u pogledu minimalnog potrebnog kapitala primijeni nacionalni tretman;
- (c) ograničenja broja podružnica ruskih društava kćeri trgovačkih društava Zajednice;
- (d) određivanja najmanjih iznosa ne većih od 55 000 ECU salda na računima svih fizičkih osoba pri ruskim društvima kćerima trgovačkih društava Zajednice;
- (e) zabrane ruskim društvima kćerima trgovačkih društava Zajednice da obavljaju transakcije s dionicama i instrumentima konvertibilnim u dionice ruskih dioničkih društava;
- (f) zabrane ruskim društvima kćerima trgovačkih društava Zajednice da obavljaju transakcije s ruskim rezidentima.

2. Izuzeci iz točke 1. mogu se primjenjivati samo pod sljedećim uvjetima:

- i. pod uvjetom da se primjenjuju na društva kćeri trgovačkih društava svake zemlje; i
- ii. kod izuzetaka navedenih u točki 1. podtočkama (c), (d) i (e):
 - (a) najkasnije do isteka pete godine od potpisivanja Sporazuma u slučaju izuzetaka navedenih u podtočkama (c) i (d) te treće godine u slučaju izuzetka navedenog u podtočki (e); i
 - (b) u slučaju kada udio dioničkog kapitala ruskog društva kćeri trgovačkog društva Zajednice u posjedu ruskih državljana ili trgovačkih društava ne prelazi pedeset posto (50 %); i
 - (c) na ruska društva kćeri trgovačkih društava Zajednice osnovana nakon stupanja na snagu ovih izuzetaka;
- iii. kod izuzetaka navedenih u točki 1. podtočki (f) do 1. siječnja 1996. i samo na ruska društva kćeri trgovačkih društava Zajednice osnovana nakon 15. studenoga 1993. ili na ona koja nisu počela poslovati s ruskim rezidentima prije 15. studenoga 1993.

3. (a) Nakon isteka pete godine od dana potpisivanja Sporazuma Rusija će razmotriti mogućnost:

- i. povišenja gornje granice kojom se ograničava ukupan udio inozemnog kapitala u ruskom bankarskom sustavu koja se primjenjuje na dan potpisivanja ovog Sporazuma, koja je navedena u točki 1. podtočki (a), uzimajući u obzir sva relevantna monetarna, fiskalna, financijska pitanja, pitanja bilance plaćanja kao i stanje ruskog bankarskog sustava;
 - ii. sniženja minimalnog potrebnog kapitala iz točke 1. podtočke (b), uzimajući u obzir sva relevantna monetarna, fiskalna, financijska pitanja, pitanje bilance plaćanja kao i stanje ruskog bankarskog sustava.
- (b) Po isteku treće godine od potpisivanja ovog Sporazuma, Rusija će razmotriti ublažavanje ograničenja iz točke 1. podtočaka (c) i (d), uzimajući u obzir sva relevantna monetarna, fiskalna, financijska pitanja, pitanja bilance plaćanja kao i stanje ruskog bankarskog sustava.

B. U pogledu usluga osiguranja iz Priloga 6. dijela A točaka 1. i 2. tretman najpovlaštenije nacije koji se dodjeljuje sukladno članku 28. stavku 1. u vezi s poslovnim nastanom putem osnivanja društva kćeri ovlaštenog samo za djelatnosti osiguranja određen je u zakonima i propisima koji se primjenjuju u Rusiji na dan poslovnog nastana, uzimajući u obzir sljedeće uvjete:

1. najkasnije po isteku pete godine od potpisivanja Sporazuma, Rusija ukida najvišu granicu stranih dioničkih udjela u kapitalu poduzeća od 49 %;
2. ukidanje najviše granice stranih dioničkih udjela ne sprečava Rusiju da tijekom prijelaznog razdoblja od pet godina uvede mjere za davanje dozvola trgovačkim društvima Zajednice u nekim vrstama osiguranja. Te bi se mjere mogle donositi samo u području sustava obveznog osiguranja u području socijalne sigurnosti, ili za javnu nabavu ili zbog razloga opisanih u članku 29. stavku 2., i njima se ne poništava ili značajno umanjuje učinke ukidanja najviše granice stranog dioničkog udjela od 49 %.

PRILOG 8.

ODREDBE U VEZI S ČLANCIMA 34. i 38.

Dio A

Savjetovanja započinju u roku od 30 dana nakon što ih prva stranka zatraži. Ona se održavaju radi postizanja dogovora oko:

- povlačenja, od strane druge stranke, mjera koje su dovele do znatno restriktivnije situacije, ili
- prilagodba obveza obiju stranaka, ili
- prilagodba koje prva stranka mora napraviti kako bi kompenzirala za restriktivniju situaciju koju je stvorila druga stranka.

Ako se dogovor ne postigne u roku od 60 dana otkako je prva stranka podnijela zahtjev za savjetovanjem, takva prva stranka može izvršiti odgovarajuće kompenzacijske prilagodbe svojih obveza. Takve se prilagodbe izvršavaju u mjeri i u trajanju potrebnom kako bi se uzela u obzir značajno restriktivnija situacija koju je stvorila druga stranka. Prednost se mora dati onim mjerama kojima se najmanje narušava funkcioniranje Sporazuma. Spomenute prilagodbe ne utječu na prava koja su gospodarski subjekti stekli u skladu sa Sporazumom u trenutku izvršavanja takvih prilagodbi.

Dio B

1. Djelujući u duhu partnerstva i suradnje Vlada Rusije obavješćuje Zajednicu tijekom prijelaznog razdoblja od tri godine nakon potpisivanja Sporazuma o svojim namjerama predlaganja novog zakonodavstva ili donošenja novih propisa koji bi uvjete za poslovni nastan ili poslovanje ruskih društava kćeri i podružnica trgovačkih društava Zajednice mogli učiniti restriktivnijima nego što je to bila situacija na dan koji je prethodio danu potpisivanja Sporazuma. Zajednica može zatražiti od Rusije da dostavi nacрте takvog zakonodavstva ili propisa te započeti savjetovanja u vezi s tim nacртima.
2. U slučaju kada bi novo zakonodavstvo ili propisi uvedeni u Rusiji tijekom prijelaznog razdoblja navedenog u točki 1. učinili uvjete poslovanja ruskih društava kćeri i podružnica trgovačkih društava Zajednice restriktivnijim nego što je to bila situacija na dan potpisivanja Sporazuma, takvo odgovarajuće zakonodavstvo ili propisi ne primjenjuju se na ona društva kćeri i podružnice koji su već osnovani u Rusiji u vrijeme stupanja na snagu relevantnog akta, do isteka razdoblja od tri godine od njegovog stupanja na snagu.

PRILOG 9.

PRIJELAZNO RAZDOBLJE ZA ODREDBE O TRŽIŠNOM NATJECANJU I ZA UVOĐENJE KOLIČINSKIH OGRANIČENJA

Okolnosti navedene u članku 53. stavku 2.3. i u Prilogu 2. točki 2. vrijede za sektore ruskoga gospodarstva koji:

- su u postupku restrukturiranja, ili
 - se suočavaju s ozbiljnim poteškoćama, posebno u slučajevima kada takve poteškoće podrazumijevaju ozbiljne društvene probleme u Rusiji, ili
 - se suočavaju s gubitkom ili drastičnim smanjenjem ukupnog tržišnog udjela ruskih trgovačkih društava ili državljana u danom sektoru ili gospodarskoj grani u Rusiji, ili
 - predstavljaju gospodarske grane u nastajanju u Rusiji.
-

PRILOG 10.

ZAŠTITA INTELEKTUALNOG, INDUSTRIJSKOG I TRGOVAČKOG VLASNIŠTVA IZ ČLANKA 54.

1. Rusija nastavlja poboljšavati zaštitu prava intelektualnog, industrijskog i trgovačkog vlasništva kako bi osigurala da do kraja pete godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma razina njihove zaštite bude slična onoj koja postoji u Zajednici, uključujući učinkovite načine provedbe takvih prava.
2. Do isteka pete godine nakon stupanja na snagu Sporazuma, Rusija pristupa multilateralnim konvencijama o pravima intelektualnog, industrijskog i trgovačkog vlasništva u kojima su države članice stranke ili koje države članice *de facto* primjenjuju, u skladu s odgovarajućim odredbama sadržanim u ovim konvencijama:
 - Bernska konvencija za zaštitu književnih i umjetničkih djela (Pariški akt, 1971.),
 - Međunarodna konvencija za zaštitu umjetnika izvođača, proizvođača fonograma i organizacija za radiodifuziju (Rim, 1961.),
 - Međunarodna konvencija za zaštitu novih biljnih sorti (UPOV) (Ženevski Akt, 1978.).
3. Vijeće za suradnju može preporučiti da se točka 2. ovog Priloga primjenjuje na druge multilateralne konvencije.
4. Od stupanja na snagu ovog Sporazuma Rusija u pogledu priznavanja i zaštite intelektualnog, industrijskog i trgovačkog vlasništva dodjeljuje trgovačkim društvima i državljanima Zajednice tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji dodjeljuje bilo kojoj trećoj strani na temelju bilateralnih sporazuma.
5. Odredbe točke 4. ne primjenjuju se na pogodnosti koje Rusija dodjeljuje bilo kojoj trećoj zemlji na stvarnoj uzajamnoj osnovi niti na pogodnosti koje Rusija dodjeljuje nekoj drugoj zemlji bivšeg SSSR-a.

PROTOKOL 1.**o osnivanju kontaktne skupine za ugljen i čelik**

1. Uspostavlja se kontaktna skupina između stranaka. Skupinu čine predstavnici Zajednice i Rusije.
 2. Kontaktna skupina razmjenjuje informacije o situaciji u industrijama ugljena i čelika na oba područja i o trgovini između njih, posebno radi prepoznavanja problema koji bi se mogli pojaviti.
 3. Kontaktna skupina također preispituje situaciju u industrijama ugljena i čelika na svjetskoj razini, uključujući razvoj situacije u međunarodnoj trgovini.
 4. Kontaktna skupina razmjenjuje sve korisne informacije o strukturi dotičnih industrija, razvoju njihovih proizvodnih kapaciteta, znanstvenom i istraživačkom napretku u relevantnim područjima i rastu zaposlenosti. Skupina također preispituje probleme onečišćenja i okoliša.
 5. Kontaktna skupina također preispituje napredak postignut u okviru tehničke pomoći između stranaka, uključujući pomoć financijskom, komercijalnom i tehničkom upravljanju.
 6. Kontaktna skupina razmjenjuje sve relevantne informacije o stavovima koji su se zauzeli ili koji se trebaju zauzeti u odgovarajućim međunarodnim organizacijama ili forumima.
 7. Kontaktna će se skupina proširiti kako bi uključila predstavnike industrija kako i kada se obje stranke sporazume da je njihova prisutnost i/ili sudjelovanje potrebno.
 8. Kontaktna se skupina sastaje dva puta godišnje naizmjenice na područjima svake stranke.
 9. Funkciju predsjednika kontaktne skupine izvršavaju naizmjenice predstavnik Komisije Europskih zajednica i predstavnik Vlade Ruske Federacije.
-

PROTOKOL 2.**o uzajamnoj administrativnoj pomoći u pogledu ispravne primjene carinskog zakonodavstva****Članak 1.****Definicije**

Za potrebe ovog Protokola:

- (a) „carinsko zakonodavstvo” znači odredbe koje se primjenjuju na području stranaka i kojim se uređuje uvoz, izvoz i provoz robe te njezino stavljanje u bilo koji drugi carinski postupak, uključujući mjere zabrane, ograničenja i kontrole koje su stranke usvojile;
- (b) „carina” znači sve carine, poreze, naknade ili sva druga davanja koja se ubiru ili naplaćuju na području stranaka u primjeni carinskog zakonodavstva, ali ne uključujući naknade i davanja čiji je iznos ograničen na približne troškove pruženih usluga;
- (c) „podnositelj molbe” znači nadležno administrativno tijelo koje je stranka u tu svrhu odredila i koje podnosi molbu za pomoć u carinskim pitanjima;
- (d) „primatelj molbe” znači nadležno administrativno tijelo koje je stranka u tu svrhu odredila i koje prima molbu za pomoć u carinskim pitanjima;
- (e) „povreda” znači svako kršenje, kao i svaki pokušaj kršenja takvog zakonodavstva.

Članak 2.**Područje primjene**

1. Stranke pomažu jedna drugoj, u okviru svoje nadležnosti, na način i pod uvjetima utvrđenim u ovom Protokolu u osiguranju pravilne primjene carinskog zakonodavstva, posebno sprječavanjem, otkrivanjem i istraživanjem povreda ovog zakonodavstva.
2. Pomoć u carinskim pitanjima, kako je predviđeno u ovom Protokolu, primjenjuje se na sva administrativna tijela stranaka koja su nadležna za primjenu ovog Protokola. Ona ne dovodi u pitanje pravila koja uređuju uzajamnu pomoć u području kaznenih djela. Također ne obuhvaća informacije, uključujući dokumente koji su dobiveni izvršavanjem ovlasti na zahtjev pravosudnih tijela, osim ako ta tijela tako odobre.

Članak 3.**Pomoć na temelju molbe**

1. Na zahtjev podnositelja molbe, primatelj molbe mu pruža sve relevantne informacije kako bi mu se omogućilo da osigura

ispravnu primjenu carinskog zakonodavstva, uključujući informacije o otkrivenim ili planiranim radnjama koje jesu, čine se ili mogu biti povrede takvog zakonodavstva.

2. Na zahtjev podnositelja molbe, primatelj molbe ga obavješćuje o tome je li roba izvezena iz područja jedne stranke uredno uvezena na područje druge stranke navodeći, prema potrebi, carinski postupak koji je primijenjen na robu.

3. Na zahtjev podnositelja molbe, primatelj molbe poduzima potrebne mjere kako bi osigurao nadzor:

- (a) fizičkih i pravnih osoba za koje postoje opravdani razlozi za sumnju da krše ili su prekršile carinsko zakonodavstvo;
- (b) mjesta na kojima je roba pohranjena na takav način da postoje opravdani razlozi za sumnju da je ta roba namijenjena za uporabu u djelima protivnim carinskom zakonodavstvu druge stranke;
- (c) kretanja robe za koje je priopćeno da bi moglo dovesti do povreda carinskog zakonodavstva;
- (d) prijevoznih sredstava za koja postoje opravdani razlozi za sumnju da su prethodno ili trenutačno uporabljena ili bi to mogla biti upotrijebljena za povredu carinskog zakonodavstva.

Članak 4.**Spontana pomoć**

Stranke u okviru svojih nadležnosti pružaju jedna drugoj pomoć bez prethodnog zahtjeva, u slučaju kada to smatraju potrebnim radi ispravne primjene carinskog zakonodavstva, posebno u slučajevima kada dobiju informacije koje se odnose na:

- otkrivene ili planirane aktivnosti, koje jesu, izgledaju kao ili bi mogle biti povrede takvog zakonodavstva,
- nove načine ili metode koje se rabe u izvršavanju takvih aktivnosti,
- robu za koju se zna da je predmetom značajnih povreda carinskog zakonodavstva koje se odnosi na uvoz, izvoz, provoz ili bilo koji drugi carinski postupak.

Članak 5.

Oblik i sadržaj molbi za pomoć

1. Molbe u skladu s ovim Protokolom sastavljaju se u pisanom obliku. Molbi se prilažu dokumenti koji su potrebni za izvršenje takve molbe. U slučaju potrebe zbog hitnosti situacije, moguće je prihvatiti usmene molbe koje moraju biti bez odlaganja potvrđene u pisanom obliku.

2. Molbe u skladu sa stavkom 1. ovog članka sadrže sljedeće podatke:

- (a) podnositelja molbe koji podnosi zahtjev;
- (b) zatraženu mjeru;
- (c) predmet molbe i razlog za nju;
- (d) zakone, pravila i druge uključene pravne elemente;
- (e) što je moguće preciznije i opširnije indikacije o fizičkim ili pravnim osobama koje su predmet istražnih postupaka;
- (f) sažetak relevantnih činjenica.

3. Molbe se dostavljaju na službenom jeziku primatelja molbe ili na jeziku koji je prihvatljiv takvom tijelu.

4. Ako molba ne zadovoljava formalne zahtjeve, moguće je zatražiti njezin ispravak ili dopunu; međutim, moguće je zatražiti mjere predostrožnosti.

Članak 6.

Rješavanje molbi

1. Molbe za pomoć rješavaju se u skladu sa zakonima, pravilima i drugim pravnim instrumentima stranke koja je molbu primila.

2. Radi rješavanja molbe za pomoć primatelj molbe, unutar svojih nadležnosti i raspoloživih sredstava, postupa kao da postupa za svoj račun ili na zahtjev drugih tijela iste stranke dostavljanjem raspoloživih informacija, provođenjem odgovarajućih istražnih radnji ili organiziranjem njihovog provođenja.

3. Propisno ovlašteni službenici jedne stranke mogu, uz suglasnost druge uključene stranke i prema uvjetima koje ta stranka utvrdi, ishoditi iz ureda primatelja molbe ili drugih tijela za koja je primatelj molbe odgovoran informacije koje se odnose na povrede carinskog zakonodavstva i koje su podnositelju molbe potrebne za potrebe ovog Protokola.

4. Službenici stranke mogu, u određenim slučajevima uz suglasnost druge uključene stranke i prema uvjetima koje ta stranka utvrdi, biti prisutni pri obavljanju istražnih radnji na njezinom državnom području.

5. U slučaju kada su, u okolnostima predviđenima u ovome Protokolu, službenici jedne stranke prisutni pri obavljanju istražnih radnji na području druge stranke, ti službenici moraju moći u svakom trenutku pružiti dokaz svog službenog svojstva. Oni ne smiju nositi uniformu niti oružje.

Članak 7.

Oblik u kojem se dostavljaju informacije

1. Pod uvjetima te u granicama utvrđenima u ovome Protokolu, stranke jedna drugoj šalju informacije u obliku dokumenata, ovjerenih preslika dokumenata, izvješća i sličnog.

2. Na zahtjev se mogu prenositi izvorne evidencije i dokumenti samo u slučaju kada ovjerene preslike ne bi bile dostatne. Ta se evidencija i dokumenti vraćaju prvom prilikom.

3. Dokumenti predviđeni u stavku 1. mogu se zamijeniti elektroničkim podacima u bilo kojem obliku za istu svrhu. Na zahtjev se dostavljaju sve informacije koje su bitne za uporabu tih materijala.

Članak 8.

Izuzeci od obveze pružanja pomoći

1. Stranke mogu odbiti pružiti pomoć kako je predviđeno u ovom Protokolu, pružiti ju djelomično ili ju pružiti podložno određenim uvjetima ili zahtjevima, u slučaju kada bi pružanje takve pomoći:

- (a) vjerojatno dovelo u pitanje suverenitet, javni poredak, sigurnost i ostale bitne interese;

ili

- (b) povrijedilo industrijsku, poslovnu ili profesionalnu tajnu.

2. U slučaju kada podnositelj molbe zatraži pomoć koju, da je zamoljen od druge stranke, sam ne bi mogao pružiti, u svojoj molbi upozorava na tu činjenicu. Primatelj molbe tada odlučuje kako odgovoriti na takvu molbu.

3. Ako se pomoć uskrati ili odbije, o odluci i razlozima za nju potrebno je bez odlaganja u pisanom obliku obavijestiti podnositelja molbe.

Članak 9.

Obveza poštovanja povjerljivosti

1. Svaka informacija dostavljena u bilo kojem obliku u skladu s ovim Protokolom povjerljive je naravi. Obuhvaćena je obvezom čuvanja službene tajne i uživa istu zaštitu koja se pruža sličnim informacijama u skladu s odgovarajućim

zakonodavstvom koje se primjenjuje u stranci koja ju je primila i odgovarajućim odredbama koje se primjenjuju na institucije Zajednice.

2. Osobni se podaci ne smiju prenositi kad god postoje opravdani razlozi za uvjerenje da bi prijenos ili korištenje prenesenih podataka bilo u suprotnosti s temeljnim pravnim načelima jedne od stranaka te posebno ako bi to dovelo u pitanje temeljna ljudska prava predmetne osobe. Stranka koja primi informacije obavješćuje, na zahtjev, stranku koja joj je dostavila informacije o načinu na koji su upotrijebljene dostavljene informacije kao i o rezultatima koji su postignuti.

3. Osobni se podaci smiju prenositi samo carinskim tijelima te, za potrebe sudskog progona, javnom tužiteljstvu i pravosudnim tijelima. Druge osobe ili tijela takve informacije mogu dobiti samo uz prethodnu dozvolu tijela koje je pružilo takve informacije.

4. Stranka koja pruža informacije provjerava točnost informacija koje prenosi. Kad god se učini da je dostavljena informacija bila netočna ili ju je trebalo izbrisati, stranku koja je informaciju primila obavješćuje se bez odlaganja. Potonja je obvezna provesti takav ispravak ili brisanje.

5. Ne dovodeći u pitanje slučajeve prevladavajućeg javnog interesa, dotična osoba može na zahtjev dobiti informacije o pohranjenim podacima i o namjeni takve pohrane.

Članak 10.

Uporaba informacija

1. Dobivene informacije koriste se samo za potrebe ovog Protokola te se, unutar svake stranke, za ostale namjene mogu rabiti samo uz prethodno pisano odobrenje administrativnog tijela koje je informacije pružilo te podložno svim ograničenjima koja utvrdi to tijelo.

2. Stavak 1. ne sprečava uporabu informacija u bilo kojim sudskim ili administrativnim postupcima koji se naknadno pokrenu zbog nepoštovanja carinskog zakonodavstva.

3. Stranke mogu, u svojim evidencijama o dokazima, izvješćima i svjedočenjima te u postupcima i optužbama upućenim sudovima, kao dokaz koristiti informacije koje su dobile i dokumente kojima su se služile u skladu s odredbama ovog Protokola.

Članak 11.

Vještaci i svjedoci

Službenik primatelja molbe može biti ovlašten nastupiti, u granicama dane ovlasti, kao vještak ili svjedok u sudskom ili

administrativnom postupku u vezi s pitanjima koja su obuhvaćena ovim Protokolom u nadležnosti druge stranke te iznijeti predmete, dokumente ili njihove ovjerene preslike koje su potrebne za postupke. U zahtjevu za svjedočenjem mora se posebno navesti u vezi s kojim predmetima te u kojem će svojstvu na temelju položaja ili kvalifikacija službenik biti ispitivan.

Članak 12.

Troškovi pomoći

Stranke se odriču svih tražbina jedne prema drugoj za nadoknadu troškova koji su nastali u skladu s ovim Protokolom, osim, ovisno o slučaju, troškova vještaka i svjedoka te troškova tumača i prevoditelja koji nisu zaposlenici u državnoj i javnoj upravi.

Članak 13.

Provedba

1. Upravljanje ovim Protokolom povjerava se nadležnim službama Komisije Europskih zajednica i, prema potrebi, carinskim tijelima država članica, s jedne strane, i središnjim carinskim tijelima Rusije, s druge strane. Oni odlučuju o svim praktičnim mjerama i dogovorima koji su potrebni za njegovu primjenu, uzimajući u obzir pravila u području zaštite podataka. Oni mogu preporučiti Vijeću za suradnju izmjene koje smatraju da je potrebno unijeti u ovaj Protokol.

2. Stranke se međusobno savjetuju i slijedom toga obavješćuju jedna drugu o detaljnim pravilima provedbe koja su usvojena u skladu s odredbama ovog Protokola.

Članak 14.

Komplementarnost

1. Ovaj Protokol nadopunjuje i ne sprečava primjenu bilo kakvih sporazuma o uzajamnoj pomoći koji su sklopljeni između pojedinih ili više država članica i Rusije. Također ne sprečava širu uzajamnu pomoć pruženu u skladu s takvim sporazumima koji su sklopljeni ili trebaju biti sklopljeni.

2. Ne dovodeći u pitanje članak 10., ti sporazumi ne dovode u pitanje odredbe Zajednice kojima je uređena razmjena, između nadležnih službi Komisije i carinskih tijela država članica, bilo kakvih informacija dobivenih o carinskim pitanjima koje bi mogle biti od interesa za Zajednicu.

ZAVRŠNI AKT

Opunomoćenici:

KRALJEVINE BELGIJE,

KRALJEVINE DANSKE,

SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE,

HELENSKE REPUBLIKE,

KRALJEVINE ŠPANJOLSKE,

FRANCUSKE REPUBLIKE,

IRSKE,

TALIJANSKE REPUBLIKE,

VELIKOG VOJVODSTVA LUKSEMBURGA,

KRALJEVINE NIZOZEMSKE,

PORTUGALSKE REPUBLIKE,

UJEDINJENE KRALJEVINE VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE,

ugovornih stranaka Ugovora o osnivanju EUROPSKE ZAJEDNICE, Ugovora o osnivanju EUROPSKE ZAJEDNICE ZA UGLJEN I ČELIK i Ugovora o osnivanju EUROPSKE ZAJEDNICE ZA ATOMSKU ENERGIJU,

dalje u tekstu „države članice”, i

EUROPSKE ZAJEDNICE, EUROPSKE ZAJEDNICE ZA UGLJEN I ČELIK i EUROPSKE ZAJEDNICE ZA ATOMSKU ENERGIJU, dalje u tekstu „Zajednica”,

s jedne strane, i

opunomoćenik RUSKE FEDERACIJE, dalje u tekstu „Rusija”,

s druge strane,

koji su se sastali na Krfu dana dvadesetčetvrtog lipnja godine tisuću devetsto devedeset četvrte prigodom potpisivanja Sporazuma o partnerstvu i suradnji o uspostavi partnerstva i suradnje između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Ruske Federacije, s druge strane, dalje u tekstu „Sporazum o partnerstvu i suradnji”, usvojili su sljedeće tekstove:

Sporazum o partnerstvu i suradnji uključujući njegove priloge i sljedeće protokole:

Protokol 1. o osnivanju kontaktne skupine za ugljen i čelik

Protokol 2. o uzajamnoj administrativnoj pomoći u pogledu ispravne primjene carinskog zakonodavstva

Opunomoćenici država članica i Zajednice i opunomoćenik Rusije usvojili su dolje navedene tekstove zajedničkih izjava koji su priloženi ovom Završnom aktu:

Zajednička izjava u vezi s glavom III. i člankom 94. Sporazuma

Zajednička izjava u vezi s člankom 10. Sporazuma

Zajednička izjava u vezi s člankom 12. Sporazuma

Zajednička izjava u vezi s člankom 17. Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člankom 18. Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člankom 22. stavkom 1. drugom alinejom Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člankom 24. Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člancima 26., 32. i 37. Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člankom 28. Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člankom 29. stavkom 3. Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člankom 30. Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člankom 30. točkama (a) i (g) Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s pojmom „kontrola” iz članka 30. točke (b) i članka 45. Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člankom 30. točkom (h) trećim podstavkom Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člankom 31. Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člankom 34. stavkom 1. Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člancima 34. i 38. Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člankom 35. Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člankom 39. stavkom 2. točkom (c) drugim podstavkom Sporazuma o otvaranju luka
Zajednička izjava u vezi s člankom 39. stavkom 2. točkom (c) drugim podstavkom Sporazuma o plovilima koja plove pod zastavom treće zemlje
Zajednička izjava u vezi s člankom 44. Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člankom 46. stavkom 2. Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člankom 48. Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člankom 52. Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člankom 53. stavkom 2.2. Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člankom 54. Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člankom 99. Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člankom 101. Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člankom 107. Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člankom 107. stavkom 2. Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člancima 2. i 107. Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člankom 112. Sporazuma
Zajednička izjava u vezi s člankom 6. Protokola 2.

Opunomoćenici država članica i Zajednice i opunomoćenik Rusije također su primili na znanje sljedeće razmjene pisama priložene ovom Završnom aktu:

Razmjena pisama u vezi s člankom 22. Sporazuma

Razmjena pisama u vezi s člankom 52. Sporazuma.

Opunomoćenik Rusije primio je na znanje dolje navedene izjave priložene ovom Završnom aktu:

Izjava Zajednice u vezi s člankom 36. Sporazuma

Izjava Zajednice u vezi s člankom 54. Sporazuma.

Opunomoćenici država članica i Zajednice primili su na znanje dolje navedene izjave priložene ovom Završnom aktu:

Izjava Rusije u vezi s člankom 36. Sporazuma.

Hecho en Corfú, el veinticuatro de junio de mil novecientos noventa y cuatro.

Udfærdiget i Corfu den fireogtyvende juni nitten hundrede og fireoghalvfems.

Geschehen zu Korfu am vierundzwanzigsten Juni neunzehnhundertvierundneunzig.

Έγινε στην Κέρκυρα, στις είκοσι τέσσερις Ιουνίου χίλια εννιακόσια ενενήντα τέσσερα.

Done at Corfu on the twenty-fourth day of June in the year one thousand nine hundred and ninety-four.

Fait à Corfou, le vingt-quatre juin mil neuf cent quatre-vingt-quatorze.

Fatto a Corfù, addì ventiquattro giugno millenovecentonovantaquattro.

Gedaan te Korfoe, de vierentwintigste juni negentienhonderd vierennegentig.

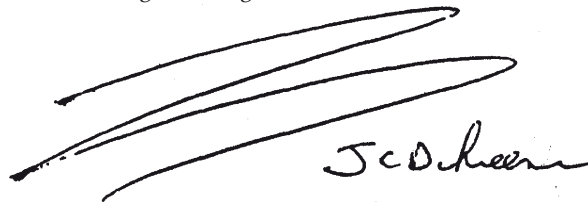
Feito em Corfu, em vinte e quatro de Junho de mil novecentos e noventa e quatro.

**СОВЕРШЕНО НА КОРФУ ДВАДЦАТЬ ЧЕТВЕРТОГО ИЮНЯ ТЫСЯЧА ДЕВЯТЬСОТ
ДЕВЯНОСТО ЧЕТВЕРТОГО ГОДА**

Pour le Royaume de Belgique

Voor het Koninkrijk België

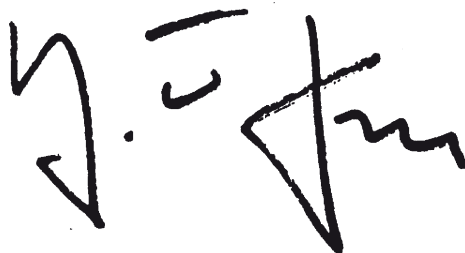
Für das Königreich Belgien

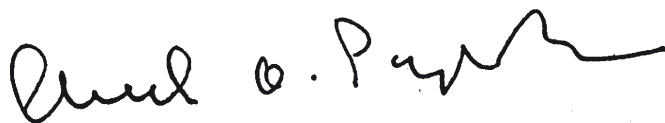
På Kongeriget Danmarks vegne

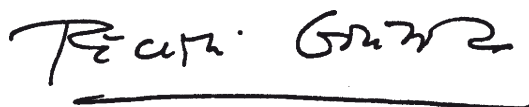
Für die Bundesrepublik Deutschland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

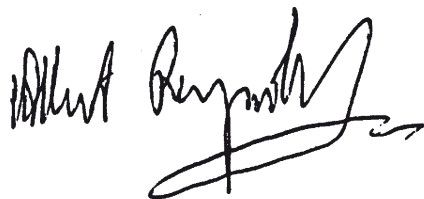
Por el Reino de España

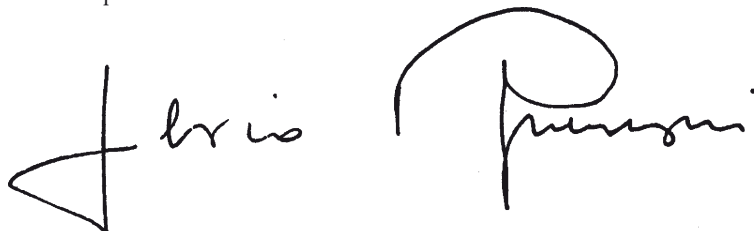
Pour la République française

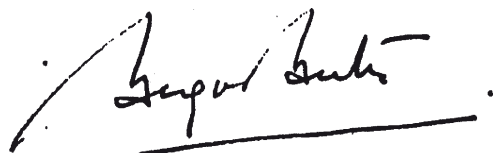
Thar cheann Na hÉireann
For Ireland

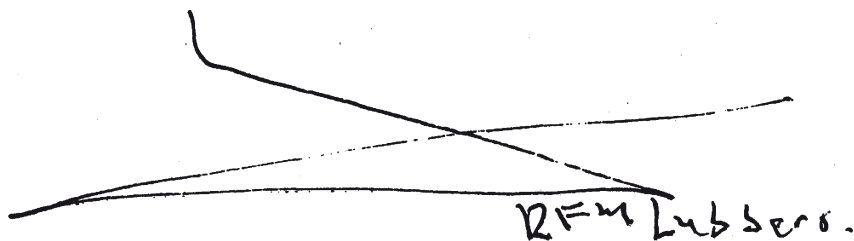
Per la Repubblica italiana

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

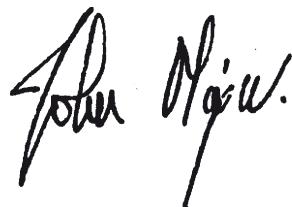

R.F.M. Lubbers.

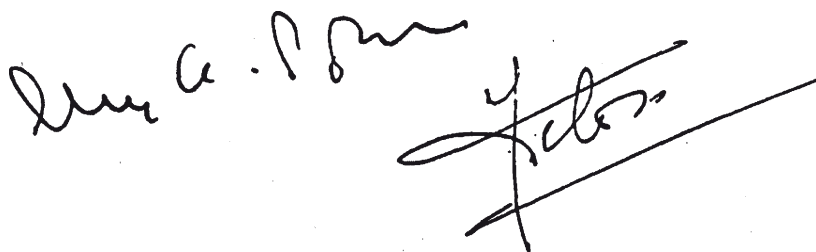
Pela República Portuguesa

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Por las Comunidades Europeas
 For De Europæiske Fællesskaber
 Für die Europäischen Gemeinschaften
 Για τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες
 For the European Communities
 Pour les Communautés européennes
 Per le Comunità europee
 Voor de Europese Gemeenschappen
 Pelas Comunidades Europeias

ЗА РОССИЙСКУЮ ФЕДЕРАЦИЮ

Zajednička izjava u vezi s glavom III. i člankom 94.

Za potrebe glave III. i članka 94., GATT-om se podrazumijeva Opći sporazum o carinama i trgovini potpisan u Ženevi 1947. kako je izmijenjen i kako se primjenjuje na dan potpisivanja ovog Sporazuma, osim ako se stranke drukčije suglase u okviru Vijeća za suradnju osnovanog u skladu s člankom 90.

Zajednička izjava u vezi s člankom 10.

Stranke su suglasne da se odredbe članka 10. stavka 1. ne primjenjuju na uvjete uvoza proizvoda na državno područje Rusije na temelju financijskih zajmova i kredita koji se odobravaju za razvojne i humanitarne svrhe, tehničke i humanitarne pomoći i drugih sličnih dogovora sklopljenih između Rusije i trećih država ili međunarodnih organizacija u onoj mjeri u kojoj takve države ili međunarodne organizacije za takav uvoz zahtijevaju poseban tretman.

Zajednička izjava u vezi s člankom 12.

Članak 12., unutar glave III. o trgovini robom, uređuje pitanje provoza. Stranke su sporazumne da članak 12. isključivo uređuje slobodu provoza robe. To je u skladu s uobičajenom praksom GATT-a. O pitanju provoza može se raspravljati u budućim pregovorima o sporazumima o prijevozu kako je navedeno u članku 43.

Zajednička izjava u vezi s člankom 17.

Zajednica i Rusija izjavljuju da tekst zaštitne klauzule (članak 17.) ne dodjeljuje zaštitni tretman GATT-a.

Zajednička izjava u vezi s člankom 18.

Podrazumijeva se da se odredbama članka 18. i odredbama sljedećeg stavka ne namjerava niti se usporava, ometa ili sprečava postupak predviđen u odgovarajućim zakonodavstvima stranaka u odnosu na antidampinške i subvencijske istražne radnje.

Stranke su suglasne da, ne dovodeći u pitanje svoje zakonodavstvo i praksu, pri utvrđivanju uobičajene vrijednosti uzimaju u obzir u cjelini i za svaki slučaj pojedinačno prirodne usporedne prednosti za koje dotični proizvođači mogu pokazati da ih posjeduju u pogledu čimbenika kao što su pristup sirovinama, proizvodni proces, blizina proizvodnje strankama i posebne značajke proizvoda.

Zajednička izjava u vezi s člankom 22. stavkom 1. drugom alinejom

U odnosu na Zajednicu, zakonodavstvo i propisi iz članka 6. Sporazuma iz 1989. uključuju, *inter alia*, Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju i njegove provedbene uredbe, a posebno odredbe tih tekstova kojima se određuju prava, ovlasti i nadležnosti Agencije za opskrbu Euratoma i Komisije Europskih zajednica.

Zajednička izjava u vezi s člankom 24.

Podrazumijeva se da je pojam „članovi njihovih obitelji” definiran u skladu s nacionalnim zakonodavstvom dotične zemlje domaćina.

Zajednička izjava u vezi s člancima 26., 32. i 37.

Stranke osiguravaju da se izdavanje viza i boravišnih dozvola sukladno zakonima i drugim propisima država članica i Rusije odvija u skladu s načelima zaključnog dokumenta Banske konferencije KESS-a, posebno s ciljem olakšavanja brzog ulaska, boravka i kretanja poslovnih ljudi u državama članicama i Rusiji. Takvi se naponi posebno primjenjuju na ključno osoblje iz članka 32. te na prodavatelje prekograničnih usluga iz članka 37., te se njima osigurava da administrativni postupci ne poništavaju ili ne sprečavaju koristi koje ima bilo koja od stranaka sukladno tim člancima Sporazuma.

Stranke su suglasne da je važan element u tom smislu pravodobno sklapanje sporazuma o ponovnom prihvatu između država članica i Rusije.

Vijeće za suradnju redovito preispituje razvoj situacije u tim područjima.

Zajednička izjava u vezi s člankom 28.

Ne dovodeći u pitanje odredbe članaka 50. i 51., stranke su suglasne da riječi „u skladu s(a) ... zakonima i drugim propisima” navedene u članku 28. stavicima 1. i 4. znače da svaka stranka može urediti poslovni nastan trgovačkih društava putem osnivanja društava kćeri i podružnica kako je definirano u članku 30. te poslovanje podružnica pod uvjetom da ti zakoni i drugi propisi ne stvaraju rezerve koje dovode do manje povoljnog tretmana od onog koji se dodjeljuje trgovačkim društvima ili podružnicama bilo koje treće zemlje.

Ne dovodeći u pitanje rezerve iz priloga 3. i 4. niti odredbe članaka 50. i 51., stranke su suglasne da riječi „u skladu s ... zakonima i drugim propisima” u članku 28. stavicima 2. i 3. znače da svaka stranka može urediti poslovanje trgovačkih društava na svojem državnom području, pod uvjetom da ti zakoni i drugi propisi ne stvaraju za poslovanje trgovačkih društava druge stranke bilo kakve nove rezerve koje dovode do manje

povoljnog tretmana od onog koji stranka dodjeljuje vlastitim trgovačkim društvima ili podružnicama trgovačkih društava bilo koje treće zemlje, ovisno o tome koji je bolji.

Zajednička izjava u vezi s člankom 29. stavkom 3.

Stranke potvrđuju da ništa u članku 29. stavku 3. ne sprečava Rusiju da usvoji bilo kakve nove propise ili mjere kojima bi se, u usporedbi sa stanjem na dan potpisivanja Sporazuma, uvela ili pogoršala diskriminacija u pogledu uvjeta koji utječu na poslovni nastan trgovačkih društava koja nisu trgovačka društva Zajednice na njezinom državnom području u usporedbi s njezinim vlastitim trgovačkim društvima.

Zajednička izjava u vezi s člankom 30.

Stranke potvrđuju važnost osiguranja da izdavanje dozvola iz članka 30. točaka (a) i (g):

- bude utemeljeno na objektivnim i transparentnim kriterijima, kao što su stručna sposobnost i mogućnost pružanja usluge,
- nije teže nego što je to potrebno za osiguranje kvalitete usluge,
- samo po sebi ne predstavlja ograničenje pružanja usluge.

Zajednička izjava u vezi s člankom 30. točkama (a) i (g)

Članak 30. točka (a) drugi podstavak i točka (g) drugi podstavak uzimaju u obzir posebnost pristupa financijskim uslugama kakav je usuglašen u okviru ovog Sporazuma i ne utječu na definicije „poslovnog nastana” i „poslovanja” kako se primjenjuju na financijske usluge za ostale svrhe osim svrhe iz ovog Sporazuma.

Zajednička izjava u vezi s pojmom „kontrola” iz članka 30. točke (b) i članka 45.

1. Stranke potvrđuju obostrano razumijevanje da pitanje kontrole ovisi o činjeničnim okolnostima određenog predmeta.
2. Smatra se, na primjer, da je trgovačko društvo „pod kontrolom” drugog trgovačkog društva i da je time društvo kćer takvog drugog trgovačkog društva ako:

- drugo društvo izravno ili neizravno posjeduje većinu glasačkih prava, ili
 - drugo društvo ima pravo imenovati ili razriješiti većinu članova upravljačkog tijela, izvršnog tijela ili nadzornog tijela, a istodobno je dioničar ili član društva kćeri.
3. Obje stranke smatraju da su kriteriji iz stavka 2. netaksativni.

Zajednička izjava u vezi s člankom 30. točkom (h) trećim podstavkom

Uzimajući u obzir ograničenja koja trenutačno postoje u vezi s prijevozom roba i putnika sredstvima unutarnjeg prijevoza, stranke su suglasne da se, dok se ne uklone takva ograničenja, izrazom „intermodalni prijevoz koji uključuje pomorsku dionicu” podrazumijeva organiziranje takvih djelatnosti.

Zajednička izjava u vezi s člankom 31.

Odredbe članka 31. omogućuju strankama primjenu bilo kakvih mjera namijenjenih sprječavanju trgovačkih društava treće zemlje u izbjegavanju mjera stranaka u vezi s poslovnim nastanom trgovačkih društava te treće zemlje na njihovim područjima pomoću bilo kojih mogućnosti predviđenih u ovom Sporazumu.

Zajednička izjava u vezi s člankom 34. stavkom 1.

Uzimajući u obzir objašnjenja koja je Rusija dala Zajednici o tome da je u određenim aspektima i u određenim sektorima tretman koji se daje ruskim društvima kćerima i podružnicama trgovačkih društava Zajednice bolji od tretmana koji se općenito daje ruskim trgovačkim društvima, odnosno od nacionalnog tretmana, stranke su suglasne da ako Rusija uvede mjere radi usklađivanja tretmana društava kćeri i podružnica stranih trgovačkih društava u Rusiji s nacionalnim tretmanom, to se ne može smatrati kršenjem obveze Rusije da čini sve što je u njezinoj moći kako je navedeno u članku 34. stavku 1.

Zajednička izjava u vezi s člancima 34. i 38.

Stranke su suglasne da ako bilo koja stranka smatra da druga stranka nije pravilno tumačila izraze „znatno restriktivniji” iz članka 34. stavka 2. ili članka 38. stavka 3., ta će stranka možda morati primijeniti postupke određene u članku 101.

Zajednička izjava u vezi s člankom 35.

Stranke su suglasne da djelatnosti iz članka 35. stavka 3. točaka (a) i (b) ne uključuju obavljanje prijevoznike djelatnosti.

Zajednička izjava u vezi s člankom 39. stavkom 2. točkom (c) drugim podstavkom o otvaranju luka

Na temelju informacija koje je ruska strana dostavila o svojim lukama otvorenim stranim plovilima, Zajednica prima na znanje da Rusija namjerava nastaviti sa svojim nastojanjima u povećanju broja luka koje su otvorene stranim plovilima. Ruska strana također prima na znanje politiku Zajednice o održavanju otvorenim stranim plovilima svih luka koje su otvorene za međunarodnu trgovinu. Stranke smatraju da je stupanj otvorenosti luka stranim plovilima ključna značajka ocjene uvjeta potrebnih za slobodno pružanje usluga u međunarodnom pomorskom prometu. Stranke se stoga obvezuju da barem svake dvije godine preispitaju situaciju u vezi s lukama otvorenim stranim plovilima putem savjetovanja koje se održavaju u okviru Vijeća za suradnju. Ako se pojave ozbiljne poteškoće u očuvanju otvorenosti određene luke stranim plovilima, stranka na čijem je području smještena dotična luka obavješćuje drugu stranku; na zahtjev potonje, održavaju se savjetovanja kako bi se osiguralo da bilo koja poduzeta mjera što je manje moguće utječe na slobodno pružanje usluga međunarodnog pomorskog prijevoza.

Zajednička izjava u vezi s člankom 39. stavkom 2. točkom (c) drugim podstavkom o plovilima koja plove pod zastavom treće zemlje

Stranke su suglasne da nakon isteka pet godina od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma razmatraju mogućnost primjene odredaba članka 39. stavka 2. točke (c) drugog podstavka na plovila koja plove pod zastavom treće zemlje kojima upravljaju broderska poduzeća ili državljani države članice odnosno Rusije.

Zajednička izjava u vezi s člankom 44.

Za potrebe ovog Sporazuma, sporazum o gospodarskoj integraciji je sporazum u skladu s načelima određenima u članku V. Općeg sporazuma o trgovini uslugama. U pogledu bilo kojega aspekta ovog Sporazuma koji obuhvaća područja osim uslužnih djelatnosti, sporazum o gospodarskoj integraciji je sporazum u skladu s načelima određenima u članku XXIV. GATT-a o uspostavi područja slobodne trgovine ili carinskih unija.

Zajednička izjava u vezi s člankom 46. stavkom 2.

Stranke potvrđuju svoje uzajamno razumijevanje da pitanje povezanosti djelatnosti, makar povremenih, s izvršavanjem službene ovlasti na njihovim područjima ovisi o okolnostima svakog pojedinog slučaja. U svakom pojedinom slučaju ispitivanje jesu li takve djelatnosti povezane s:

- pravom korištenja fizičke prisile, ili
 - izvršavanjem sudskih funkcija, ili
 - pravom jednostranog donošenja obvezujućih propisa,
- pomaže utvrditi odgovor na takva pitanja.

Zajednička izjava u vezi s člankom 48.

Za samu činjenicu da je za fizičke osobe nekih stranaka, ali ne i drugih, potrebna viza ne smatra se da poništava ili ograničava pogodnosti u skladu s pojedinim preuzetim obvezama.

Zajednička izjava u vezi s člankom 52. (definicije)

„Tekuća plaćanja”

„Tekuća plaćanja” su plaćanja povezana s kretanjem roba, usluga ili osoba u skladu s uobičajenom međunarodnom poslovnom praksom i ne obuhvaćaju dogovore koji materijalno predstavljaju kombinaciju tekućeg plaćanja i kapitalne transakcije, kao što su odgode plaćanja i predujmovi kojom se namjerava izbjeći odgovarajuće zakonodavstvo stranaka u ovom području.

Ova definicija ne sprečava Rusiju u primjeni ili donošenju zakonodavstva kojim se utvrđuje da se takva plaćanja moraju obavljati putem onih ruskih banaka koje su od Središnje banke Ruske Federacije dobile odgovarajuće dozvole za obavljanje takvih djelatnosti u slobodno konvertibilnim valutama.

„Izravno ulaganje”

„Izravno ulaganje” je ulaganje s ciljem uspostave trajnih gospodarskih odnosa s poduzećem kao što su ulaganja, u dotičnoj zemlji od strane nerezidenata ili u inozemstvu od strane rezidenata, koja daju mogućnost ostvarivanja učinkovitog utjecaja na njegovo posloводство, i to pomoću:

1. stvaranja ili proširenja poduzeća, društva kćeri ili podružnice u potpunom vlasništvu, stjecanja potpunog vlasništva nad postojećim poduzećem;
2. sudjelovanja u novom ili postojećem poduzeću;
3. zajma na pet godina ili duže.

„Slobodno konvertibilna valuta”

„Slobodno konvertibilna valuta” je bilo koja valuta koju takvom smatra Međunarodni monetarni fond.

Zajednička izjava u vezi s člankom 53. stavkom 2.2.

„Primarni proizvodi” su proizvodi koji su kao takvi definirani u GATT-u.

Zajednička izjava u vezi s člankom 54.

Stranke su suglasne da u smislu ovog Sporazuma, intelektualno, industrijsko i trgovačko vlasništvo uključuje posebno autorsko pravo, uključujući autorska prava u vezi s računalnim programima i srodna prava, patente, industrijski dizajn, zemljopisne oznake, uključujući oznake podrijetla, robne žigove i uslužne žigove, topografije integriranih sklopova kao i zaštitu od nepoštenog tržišnog natjecanja kako je navedeno u članku 10.a Pariške konvencije za zaštitu industrijskog vlasništva te zaštitu neobjavljenih informacija o tehnološkom znanju i iskustvu.

Zajednička izjava u vezi s člankom 99.

Stranke su suglasne da se mjere predviđene člankom 99. ne poduzimaju s ciljem narušavanja uvjeta tržišnog natjecanja na relevantnim tržištima kako bi se na taj način pružila zaštita domaćoj proizvodnji.

Zajednička izjava u vezi s člankom 101.

Stranke pozivaju Vijeće za suradnju da odmah preispita pravila postupka koja bi se mogla upotrebljavati u rješavanju sporova u okviru ovog Sporazuma.

Zajednička izjava u vezi s člankom 107.

Stranke su se uzajamno suglasile da, radi njegovog pravilnog tumačenja i praktične primjene, izrazi „slučajevi od osobite hitnosti” uključeni u članku 107. Sporazuma znače slučajeve materijalne povrede Sporazuma od strane jedne od stranaka. Materijalna povreda Sporazuma obuhvaća:

- (a) povredu Sporazuma koju ne sankcioniraju opća pravila međunarodnog prava; ili
- (b) kršenje ključnog elementa Sporazuma određenog u članku 2.

Zajednička izjava u vezi s člankom 107. stavkom 2.

Stranke su suglasne da su „odgovarajuće mjere” iz članka 107. stavka 2. mjere koje se poduzimaju u skladu s međunarodnim pravom.

Ako stranka poduzme mjeru u slučaju „od osobite hitnosti” kako je predviđeno u skladu s člankom 107. stavkom 2., druga stranka može iskoristiti postupke predviđene u članku 101.

Zajednička izjava u vezi s člancima 2. i 107.

Stranke izjavljuju da uključivanje u Sporazum upute na poštovanje ljudskih prava što predstavlja ključan element Sporazuma i na slučajeve od osobite hitnosti proizlazi iz:

- politike Zajednice u području ljudskih prava, u skladu s Izjavom Vijeća od 11. svibnja 1992. kojom se predviđa uključivanje te upute u sporazume o suradnji ili pridruživanju između Zajednice i njezinih partnera u okviru KESS-a, kao i
- ruske politike u tom području, i
- privrženosti objiju stranaka relevantnim obvezama koje posebno proizlaze iz Helsinškog završnog akta i Pariške povelje za novu Europu.

Zajednička izjava u vezi s člankom 112.

Stranke potvrđuju da, iako ovaj Sporazum zamjenjuje Sporazum od 18. prosinca 1989. s obzirom na odnose između stranaka, ovaj Sporazum ne dovodi u pitanje niti na kakav drugi način utječe na bilo koje mjere poduzete prije stupanja na snagu ovog Sporazuma ili sporazuma koje su stranke sklopile prije tog dana u skladu sa Sporazumom iz 1989. i to pod uvjetima i u razdobljima primjene koji su sadržani u takvim mjerama ili sporazumima.

Zajednička izjava u vezi s člankom 6. Protokola 2.

1. Stranke su suglasne s poduzimanjem potrebnih mjera kako bi jedna drugoj pomogle, kako je predviđeno u tom Protokolu i bez odlaganja, u sljedećem kretanju robe:
 - (a) kretanje oružja, streljiva, eksploziva i eksplozivnih naprava;
 - (b) kretanje umjetničkih predmeta i antikviteta koji imaju značajnu povijesnu, kulturnu i arheološku vrijednost za jednu od stranaka;
 - (c) kretanje otrovne robe kao i tvari opasnih za okoliš i javno zdravlje;
 - (d) kretanje osjetljive i strateške robe podložne netarifnim ograničenjima u skladu s popisima koje stranke usuglase.

2. Stranke su suglasne da, ako to dozvoljavaju osnovna načela njihovih odgovarajućih pravnih sustava, poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućile prikladnu uporabu tehnike kontrolirane dostave na temelju međusobno dogovorenih provedbenih odredaba koje su stranke usvojile u skladu s postupcima ovog Protokola.
 3. Stranke su suglasne s poduzimanjem potrebnih mjera, u skladu sa svojim odgovarajućim zakonodavstvima, kako bi:
 - dostavile sve dokumente,
 - obavijestile o svim odlukama,koje su obuhvaćene ovim Protokolom adresatu koji boravi ili ima poslovni nastan na njihovim odgovarajućim područjima na temelju međusobno dogovorenih provedbenih odredaba koje su stranke usvojile u skladu s postupcima ovog Protokola. U takvom se slučaju primjenjuje članak 5. stavak 3.
 4. Stranke su suglasne da, u slučaju kada primatelj molbe ne može samostalno djelovati, administrativni odjel kojem je to tijelo uputilo molbu postupa pod istim uvjetima koji se primjenjuju na primatelja molbe.
-

RAZMJENA PISAMA**u vezi s člankom 22.***A. Pismo Rusije*

Poštovani gospodine,

Svrha ovog pisma je potvrditi da smo se u vezi s trgovinom nuklearnim materijalima, kako je obuhvaćeno člankom 22. danas potpisanog Sporazuma o partnerstvu i suradnji, usuglasili kako slijedi:

Rusija namjerava djelovati kao stabilan, pouzdan i dugoročan dobavljač nuklearnih materijala za Zajednicu, a Zajednica priznaje tu namjeru. Ruska Vlada je primila na znanje da Zajednica smatra Rusiju, posebno za potrebe svoje politike opskrbe u nuklearnom području, izvorom opskrbe koji je zaseban i različit od drugih dobavljača.

Kako bi se izbjegle bilo kakve poteškoće u trgovini, savjetovanja o zbivanjima u trgovini nuklearnim materijalima između Rusije i Zajednice održavaju se redovito ili na zahtjev. Ta savjetovanja mogu uključivati stalan i redovit dijalog o tržišnim kretanjima i predviđanjima.

Savjetovanja se održavaju unutar okvira članka 92.

Kako je predviđeno u članku 13. Sporazuma o partnerstvu i suradnji, propisi iz članka 6. Sporazuma iz 1989. provode se na jedinstven, nepristran i pravičan način.

Pozivam se na našu zajedničku želju da se svim izvedivim sredstvima olakša proces nuklearnog razoružavanja koji je u tijeku. Sporazumjeli smo se poduzeti sve potrebne mjere kako bismo proveli savjetovanja sa svim dotičnim zemljama, ako se pokaže da provedba bilateralnih i multilateralnih sporazuma uzrokuje ili prijeti uzrokovanjem značajne štete postrojenjima stranaka.

Predlažem da ovo pismo i Vaš odgovor predstavljaju formalan sporazum između nas.

Primate, gospodine, izraze mojeg najdubljeg poštovanja.

U ime Vlade Ruske Federacije

B. Pismo Zajednice

Poštovani gospodine,

Zahvaljujem Vam na Vašem pismu s današnjim datumom koje glasi:

„Svrha ovog pisma je potvrditi da smo se u vezi s trgovinom nuklearnim materijalima, kako je obuhvaćeno člankom 22. danas potpisanog Sporazuma o partnerstvu i suradnji, usuglasili kako slijedi:

Rusija namjerava djelovati kao stabilan, pouzdan i dugoročan dobavljač nuklearnih materijala za Zajednicu, a Zajednica priznaje tu namjeru. Ruska Vlada je primila na znanje da Zajednica smatra Rusiju, posebno za potrebe svoje politike opskrbe u nuklearnom području, izvorom opskrbe koji je zaseban i različit od drugih dobavljača.

Kako bi se izbjegle bilo kakve poteškoće u trgovini, savjetovanja o zbivanjima u trgovini nuklearnim materijalima između Rusije i Zajednice održavaju se redovito ili na zahtjev. Ta savjetovanja mogu uključivati stalni i redovit dijalog o tržišnim kretanjima i predviđanjima.

Savjetovanja se održavaju unutar okvira članka 92.

Kako je predviđeno u članku 13. Sporazuma o partnerstvu i suradnji, propisi iz članka 6. Sporazuma iz 1989. provode se na jedinstven, nepristran i pravičan način.

Pozivam se na našu zajedničku želju da se svim izvedivim sredstvima olakša proces nuklearnog razružavanja koji je u tijeku. Sporazumjeli smo se poduzeti sve potrebne mjere kako bismo proveli savjetovanja sa svim dotičnim zemljama, ako se pokaže da provedba bilateralnih i multilateralnih sporazuma uzrokuje ili prijeti uzrokovanjem značajne štete postrojenjima stranaka.

Predlažem da ovo pismo i Vaš odgovor predstavljaju formalan sporazum između nas.”

Potvrđujem da je Vašim pismom i mojim odgovorom uspostavljen formalan sporazum između nas.

Primite, gospodine, izraze mojeg najdubljeg poštovanja.

U ime Europskih zajednica

RAZMJENA PISAMA**u vezi s člankom 52.***A. Pismo Rusije*

Poštovani gospodine,

S obzirom na članak 52. Sporazuma o partnerstvu i suradnji, potvrđujem da se nijedna odredba u ovom članku ne tumači tako da se rezidentima Zajednice ograničava inozemni prijenos ulaganja koja su rezidenti Zajednice izvršili u Rusiji, uključujući bilo kakva plaćanja naknada koja proizlaze iz mjera kao što su izvlaštenje, nacionalizacija ili mjere s istovrsnim učinkom, kao i bilo kakve dobiti koja iz njih proizlazi.

Predlažem da ovo pismo i Vaš odgovor predstavljaju formalan sporazum između nas.

Primate, gospodine, izraze mojeg najdubljeg poštovanja.

Za Vladu Ruske Federacije

B. Pismo Zajednice

Poštovani gospodine,

Zahvaljujem Vam na Vašem pismu s današnjim datumom koje glasi:

„S obzirom na članak 52. Sporazuma o partnerstvu i suradnji, potvrđujem da se nijedna odredba u ovom članku ne tumači tako da se rezidentima Zajednice ograničava inozemni prijenos ulaganja koja su rezidenti Zajednice izvršili u Rusiji, uključujući bilo kakva plaćanja naknada koja proizlaze iz mjera kao što su izvlaštenje, nacionalizacija ili mjere s istovrsnim učinkom, kao i bilo kakve dobiti koja iz njih proizlazi.

Predlažem da ovo pismo i Vaš odgovor predstavljaju formalan sporazum između nas”.

Potvrđujem da je Vašim pismom i mojim odgovorom uspostavljen formalan sporazum između nas.

Primate, gospodine, izraze mojeg najdubljeg poštovanja.

U ime Europskih zajednica

Izjava Zajednice u vezi s člankom 36.

Zajednica izjavljuje da prekogranično pružanje usluga kako je navedeno u članku 36. ne podrazumijeva kretanje pružatelja usluga na područje zemlje u kojoj je ta usluga namijenjena, niti kretanje primatelja usluge na područje zemlje iz koje se ta usluga pruža.

Izjava Zajednice u vezi s člankom 54.

Odredbe Sporazuma ne dovode u pitanje nadležnosti Europske zajednice i njezinih država članica u pitanjima intelektualnog, industrijskog i trgovačkog vlasništva.

Izjava Rusije u vezi s člankom 36.

Rusija izjavljuje da se pružatelji usluga iz Izjave Zajednice u vezi s člankom 36., koji su predstavnici trgovačkog društva Zajednice ili Rusije i koji traže privremen ulazak radi pregovaranja oko prodaje prekograničnih usluga ili sklapanja sporazuma o prodaji prekograničnih usluga za to društvo, ne mogu smatrati fizičkim osobama.

**Zapisnik o potpisivanju Sporazuma o partnerstvu i suradnji o uspostavi partnerstva između
Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Ruske Federacije, s druge strane**

Opunomoćenici Kraljevine Belgije, Kraljevine Danske, Savezne Republike Njemačke, Helenske Republike, Kraljevine Španjolske, Francuske Republike, Irske, Talijanske Republike, Velikog Vojvodstva Luksemburga, Kraljevine Nizozemske, Portugalske Republike, Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, Europske zajednice, Europske zajednice za ugljen i čelik i Europske zajednice za atomsku energiju te opunomoćenici Ruske Federacije potpisali su Sporazum o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Ruske Federacije, s druge strane, 24. lipnja 1994. na Krfu.

Tom prigodom Francuska Republika dala je sljedeću Izjavu:

„Francuska Republika napominje da se Sporazum o partnerstvu i suradnji s Ruskom Federacijom ne primjenjuje na prekomorske zemlje i područja pridružena Europskoj zajednici u skladu s Ugovorom o osnivanju Europske zajednice.”

Ruska Federacija upoznata je s ovom Izjavom te na nju nije imala prigovora.

Ovaj Zapisnik bit će objavljen u *Službenom listu Europskih zajednica*.
